Wójt Gminy Wiśniew

UZASADNIENIE DO PLANU OGÓLNEGO GMINY WIŚNIEW

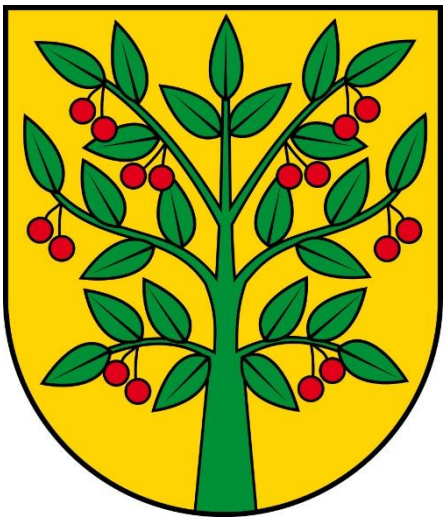

Uzasadnienie
do Uchwały Nr …….
Rady Gminy Wiśniew
z dnia ……

Wiśniew 2026

NAZWA OPRACOWANIA:

Plan ogólny gminy Wiśniew

ZLECENIODAWCA:

Gmina Wiśniew

WYKONAWCA:

BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa
ul. Kordeckiego 20
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: kontakt@budplan.net
www.budplan.net

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 6

II. STREFY PLANISTYCZNE I GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE 7

1. SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną 9
2. SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 10
3. SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową 10
4. SU – strefa usługowa 10
5. SP – strefa gospodarcza 11
6. SR – strefa produkcji rolniczej 11
7. SI – strefa infrastrukturalna 12
8. SN – strefa zieleni i rekreacji 12
9. SC – strefa cmentarzy 13
10. SG – strefa górnictwa 13
11. SO – strefa otwarta 13
12. SK – strefa komunikacyjna 14

III. OBSZARY UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY (OUZ) 14

IV. ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ W GMINIE ..19

V. CHŁONNOŚĆ TERENÓW NIEZABUDOWANYCH 21

VI. UWZGLĘDNIENIE UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY 25

1. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego 25
2. Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny 29
3. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału 37
4. Obszary gruntów zmeliorowanych 37
5. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy 37
6. Strefy ochronne ujęć wody 38
7. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych 39
8. Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi, udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji 39
9. Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej 42
10. Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951 i 1688), lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej 42

11. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne 55
12. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne.....55
13. Obszary ograniczonego użytkowania.....57
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji 57
15. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.....57
16. Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją 57
17. Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne 57
18. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej 59
19. Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego ...59
20. Rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu 59
21. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe.....67
22. Opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – prawo ochrony środowiska 89

WYKAZ SKRÓTÓW

- **rozporządzenie OUZ** – rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r. poz. 729)
- **rozporządzenie POG** – rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 z późn. zm.)
- **u.p.z.p.** – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 z późn. zm.)
- **zmiana u.p.z.p.** – ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 z późn. zm.)

I. WPROWADZENIE

Projekt planu ogólnego gminy Wiśniew sporządzony został w następstwie podjęcia Uchwały Nr VI/27/2024 Rady Gminy Wiśniew z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Wiśniew.

Zasadność przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego wynika z potrzeby posiadania przez gminę planu ogólnego, obowiązek ten nakłada art. 13a u.p.z.p. Zapisy planu ogólnego gminy Wiśniew będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz będą stanowiły podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dokumenty te stanowią natomiast podstawę formalną i merytoryczną do wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę.

Granice opracowania planu ogólnego stanowią granice administracyjne gminy Wiśniew. Zakres opracowania zawiera ustalenia określone w u.p.z.p. oraz rozporządzeniu POG.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 zmiany u.p.z.p. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wiśniew przyjęte Uchwałą Nr XXVI/175/2020 Rady Gminy Wiśniew z dnia 29 października 2020 oraz zmienione Uchwałą Nr LXXIV/479/2024 Rady Gminy Wiśniew z dnia 28 lutego 2024 r. obowiązuje do wejścia w życie planu ogólnego gminy Wiśniew, jednak nie dłużej niż do 31 sierpnia 2026 r.

Art. 13h ust. 2 pkt 1, 2 i 3 u.p.z.p wskazuje wymóg wyjaśnienia w części tekstowej uzasadnienia do planu ogólnego przyczyn wyznaczenia stref planistycznych, obszarów uzupełnienia zabudowy lub obszaru zabudowy śródmiejskiej oraz ustalenia gminnych standardów urbanistycznych. Natomiast zgodnie z art. 13 h ust. 2 pkt 4 u.p.z.p. w uzasadnieniu należy wyjaśnić sposób uwzględnienia uwarunkowań rozwoju przestrzennego.

W planie ogólnym gminy Wiśniew nie ustala się obszaru zabudowy śródmiejskiej oraz gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Projekt planu ogólnego gminy Wiśniew został sporządzony z zachowaniem wymogów proceduralnych określonych w u.p.z.p. W ramach procedury sporządzenia planu ogólnego kolejno:

1) Rada Gminy Wiśniew podjęła uchwałę nr VI/27/2024 z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Wiśniew;
2) zawiadomiono na piśmie o podjęciu ww. uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu planu ogólnego;
3) ogłoszono w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego, określając formę, miejsce i termin składania wniosków do dnia 10 stycznia 2025 r.;
4) ogłoszono o wydłużeniu terminu określonego w pkt. 3 do 20 stycznia 2025 r.
5) sporządzono projekt planu ogólnego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
6) dokonano uzgodnień projektu planu ogólnego wraz z prognozą oddziaływania i uzyskano opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie planu ogólnego oraz prognozy oddziaływania;
7) wprowadzono do projektu planu ogólnego korekty wynikające z uzyskanych opinii i uzgodnień;
8) w dniach od 11 marca 2026 r. do 10 kwietnia 2026 r. przeprowadzono konsultacje społeczne, w ramach których zbierano uwagi, zorganizowano spotkanie otwarte, 3 dyżury projektanta oraz 5 spotkań informacyjnych z projektantem;
9) do projektu planu ogólnego wprowadzono korekty wynikające z rozpatrzenia uwag;
10) dokonano ponownych uzgodnień projektu planu ogólnego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska;

11) przedstawiono Radzie Gminy Wiśniew projekt planu ogólnego wraz z raportem z konsultacji społecznych.

II. STREFY PLANISTYCZNE I GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE

W ramach planu ogólnego określa się gminny katalog stref planistycznych. Strefy planistyczne wprowadzone w planie ogólnym gminy Wiśniew to:

Lp.	Nazwa strefy	Liczba stref	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	**SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ**	3	0,90	0,01
2	**SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ**	411	233,58	1,85
3	**SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ**	359	381,78	3,03
4	**SU – STREFA USŁUGOWA**	101	130,86	1,04
5	**SP – STREFA GOSPODARCZA**	44	267,91	2,13
6	**SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ**	215	756,96	6,01
7	**SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA**	7	4,89	0,04
8	**SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI**	15	30,23	0,24
9	**SC – STREFA CMENTARZY**	3	3,17	0,03
10	**SG – STREFA GÓRNICTWA**	14	104,97	0,83
11	**SO – STREFA OTWARTA**	295	10565,86	83,85
12	**SK – STREFA KOMUNIKACYJNA**	14	119,03	0,94
	SUMA	1482	12600,14	100

Plan ogólny **nie wyznacza** na terenie gminy Wiśniew strefy SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego. **Nie ustala się obszaru zabudowy śródmiejskiej oraz gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.**

Wyznaczone strefy planistyczne uwzględniają istniejące uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze, konserwatorskie oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego w tym kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków. Ponadto strefy te wskazują istniejącą zabudowę, której utrzymanie w planach miejscowych bądź decyzjach o warunkach zabudowy będzie możliwe przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających przepisów odrębnych m.in. z zakresu ochrony przyrody, ochronie zabytków i opiece nad zabytkami czy prawa wodnego.

Wyznaczając strefy planistyczne w uwzględniono częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz dotychczasowych dokumentach planistycznych i strategicznych jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

W pierwszej kolejności **strefy SW, SJ i SZ** zostały wyznaczone w granicach:

1. terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej (wraz z budynkami gospodarczymi i inwentarskimi), które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;

2. terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną oraz zabudową zagrodową;
3. obszarów uzupełnienia zabudowy.

Do stref SW, SJ i SZ zostały również zakwalifikowane istniejące tereny usług, infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Strefy SU, SP i SI zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy o danej funkcji, także częściowo uwzględniając wnioski, oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej.

Strefy SR zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy, w sąsiedztwie terenów zabudowy zagrodowej, a także częściowo uwzględniając wnioski. Strefy 1SR-6SR obejmują istniejące stawy. Tereny przeznaczone pod strefy produkcji rolniczej mają za zadanie umożliwić rozwój istniejących gospodarstw rolnych i działalności rolniczej. Wyznaczone strefy produkcji rolniczej umożliwią rozwój istniejących i powstanie nowych obiektów służących gospodarce rolnej w tym zakresie. Zasięg stref został wyznaczony w sąsiedztwie stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową w celu zapobiegania fragmentaryzacji zwartych kompleksów rolnych i umożliwienia prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej.

Strefy SN i SC zostały wyznaczone na obszarach istniejącego zagospodarowania o danej funkcji (w tym zabytkowych parków i zespołów dworskich) oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiająca zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie sportu, rekreacji i pochówku.

Strefy SC obejmują tereny cmentarzy czynnych oraz rezerw pod ich rozwój. Plan ogólny w strefie SC nie wyznacza powierzchni grzebalnych, a profile podstawowe i dodatkowe umożliwiają lokalizację szeregu funkcji uzupełniających. Dlatego na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

Strefy SG zostały wyznaczone na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż – w granicach złóż kopalin, terenów i obszarów górniczych a także zgodnie z wnioskami złożonymi w procedurze planistycznej. Określenie uwarunkowań zagospodarowania ww. stref oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy oraz wyznaczenie pasów ochronnych dla stref sąsiednich nastąpi na etapie sporządzenia dla tych stref miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto należy zauważyć, że ustalenia dla stref górnictwa wynikają z określonego w u.p.z.p. zakresu ustaleń planu ogólnego.

Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego, z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p:

– uwarunkowań zagospodarowania terenu górniczego oraz ograniczeń w jego użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy w obszarze górniczym, z dopuszczeniem do

realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin,
- pasów ochronnych dla stref sąsiednich, nie objętych eksploatacją kruszyw,
- określenia rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszyw,

Rekultywacja stref górnictwa po zakończeniu eksploatacji kopaliny powinna odbywać się w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji opisane w wydanej dla danego obszaru koncesji.

Strefy SO zostały wyznaczone na pozostałym terenie gminy poza obszarami zabudowy. Strefy 1SO-3SO obejmują swoim zasięgiem strefę obowiązywania zakazu zabudowy wyznaczoną w Siedlecko-Węgrowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Strefy 4SO-151SO obejmują tereny większych kompleksów leśnych i zadrzewień, natomiast strefy 152SO-232SO i 295SO wyznaczono w otoczeniu cieków, lokalnych korytarzy ekologicznych, na terenach podmokłych – w terenach tych nie dopuszczono lokalizacji odnawialnych źródeł energii. Strefy 233SO-294SO i 296SO obejmują tereny rolne, na których dopuszczono lokalizację odnawialnych źródeł energii – elektrowni wiatrowych oraz elektrowni słonecznych.

Strefa SK obejmuje swoim zakresem istniejącą linię kolejową (strefa 1SK-2SK) oraz układ drogowy (strefy 3SK-5SK autostrada A2, strefy 6SK-7SK droga krajowa nr 63, strefy 8SK-14SK drogi powiatowe). Zgodnie z rozporządzeniem POG strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.

Dla poszczególnych stref planistycznych określono profile dodatkowe zgodne z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, w taki sposób aby nie generował on konfliktów przestrzennych i umożliwił zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Ponadto należy zauważyć, iż w strefach oznaczonych symbolami SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SN, SC, SO i SK teren infrastruktury technicznej w profilu podstawowym dotyczy terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia POG). W związku z powyższym na etapie sporządzania miejscowych planów będzie możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury o powierzchni nie większej niż 0,5 ha.

1. SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną

profil podstawowy:
teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-3	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	50	15	30

2. SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną

profil podstawowy:
teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-71	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,8	40	10	30
72-411	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	10	30

3. SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową

profil podstawowy:
teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-81	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,8	40	10	30
82-359	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	10	30

4. SU – strefa usługowa

profil podstawowy:
teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-9 11-15 19-49	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,2	60	12	30
50-99	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,2	60	12	30
100-102	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren	0,2	20	12	50

	wód				
103-104	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,2	60	15	30
105	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,8	0,4	12	50

5. SP – strefa gospodarcza

profil podstawowy:
teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,4	70	35	10
2	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,4	70	16	10
3	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,4	70	12	10
4	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,4	70	16	15
5-42	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,4	70	16	20
44	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	12	50
45	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,4	70	250	20

6. SR – strefa produkcji rolniczej

profil podstawowy:
teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-5	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,1	10	15	70
6	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,1	10	15	70
7	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,9	70	15	10
8	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej,	0,9	60	15	30

	teren lasu, teren wód				
9-212 215	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,9	60	15	30
213- 214	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,9	60	15	30

7. SI – strefa infrastrukturalna

profil podstawowy:
teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-7	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,4	**70**	12	20

8. SN – strefa zieleni i rekreacji

profil podstawowy:
teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-2	teren zieleni naturalnej, teren lasu	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	70
3-10	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0,5	25	12	50
11-15	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0,4	20	12	70

9. SC – strefa cmentarzy

profil podstawowy:
teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,2	20	6	10
2-3	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,2	20	6	30

10. SG – strefa górnictwa

profil podstawowy:
teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-4	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	16	40
5-14	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*

11. SO – strefa otwarta

profil podstawowy:
teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-3	*nie wyznacza się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*
4-151	*nie wyznacza się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*
152-170 295	*nie wyznacza się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*
171-232	teren zieleni urządzonej	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*
233-237	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	0,1	10	250	20

238	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	0,1	10	280	20
239-240	teren elektrowni wiatrowej, teren zieleni urządzonej	0,1	10	250	70
241	teren elektrowni wiatrowej, teren zieleni urządzonej	0,1	10	280	70
242-294, 296	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	0,1	10	8	20

12. SK – strefa komunikacyjna

profil podstawowy:
teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

nr	profil dodatkowy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1-2	teren drogi zbiorczej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*
3-14	teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*	*nie ustala się*

III. OBSZARY UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY (OUZ)

Gmina Wiśniew objęta jest 10 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które obejmują 272,4 ha. Udział pokrycia planami miejscowymi wynosi ok. 2,16%.

Tabela 1 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wiśniew

Lp.	Uchwała	Data	Nazwa
1.	X/60/03	21 października 2003	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wiśniew dotyczącej miejscowości Stare Okniny
2.	X/61/03	21 października 2003	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wiśniew dotyczącej miejscowości Pluty
3.	X/63/03	21 października 2003	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wiśniew we wsi Łupiny
4.	XXVII/180/05	27 lipca 2005	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wiśniew w części dotyczącej miejscowości Daćbogi
5.	XXXV/257/2013	17 grudnia 2013	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod linię 400 kV "Miłosna – Siedlce-Ujrzanów" dla części wsi Lipniak, Stok Wiśniewski, Myrcha, Wólka Wiśniewska, Mościbrody, Borki-Kosiorki, Borki-Sołdy, Helenów
6.	XLV/333/2014	30 października 2014	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Nowe Okniny
7.	V/27/2015	10 kwietnia 2015	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod linię elektroenergetyczną 400 kV "Kozienice – Siedlce Ujrzanów" dla części obrębów geodezyjnych: Helenów, Borki-Kosiorki, Borki-Sołdy, Borki-Paduchy, Ciosny,

			Wiśniew, Kaczory, Tworki, Śmiary, Mroczki – gmina Wiśniew
8.	XIV/100/2019	1 października 2019	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Śmiary, gmina Wiśniew
9.	XXVI/176/2020	29 października 2020	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Mościbrody, gmina Wiśniew
10.	V/16/2024	31 lipca 2024	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Wiśniew, gmina Wiśniew

Rysunek 1 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wiśniew

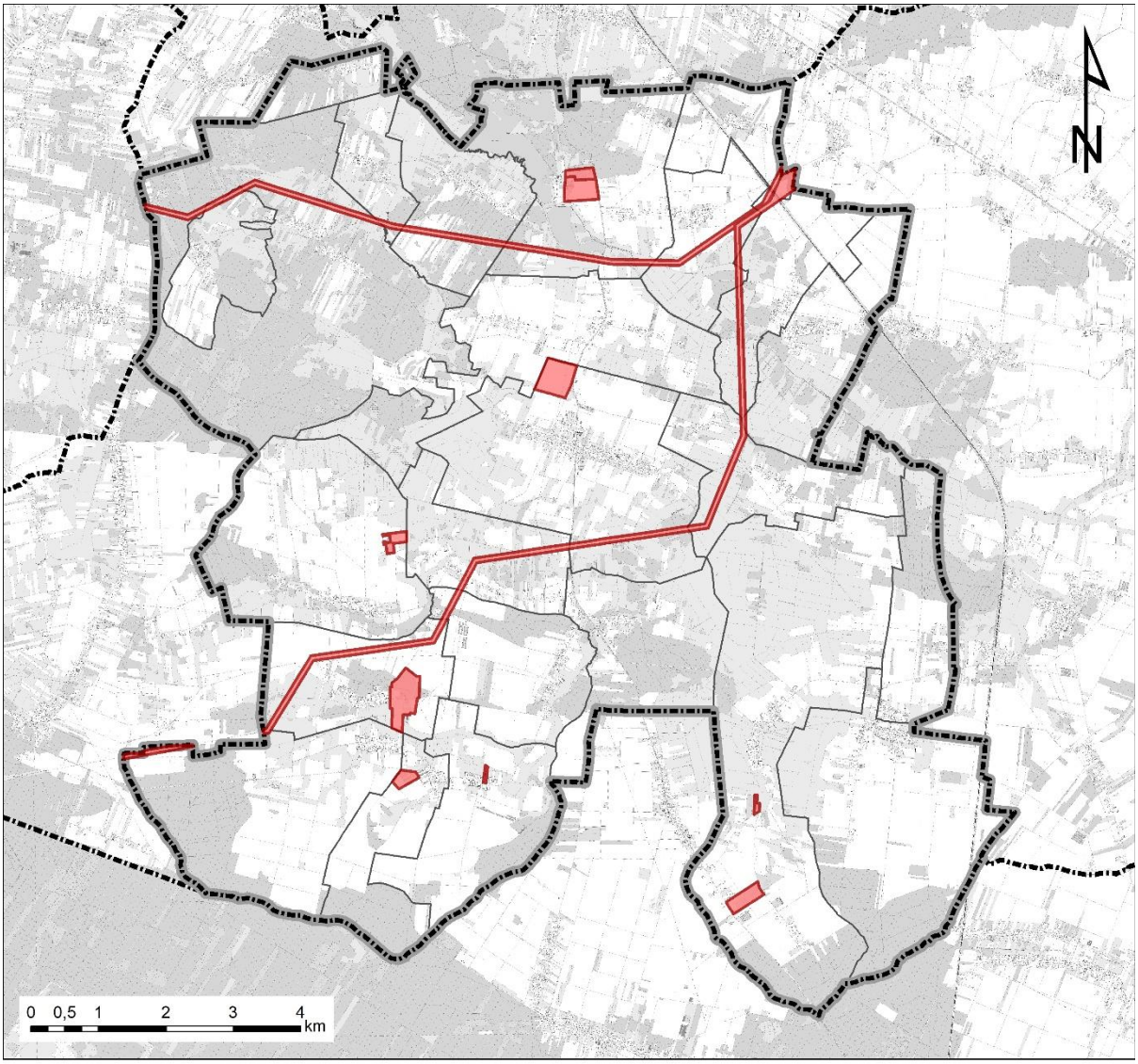

tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Proces inwestycyjny na obszarach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego opiera się na wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1a u.p.z.p. wydanie decyzji o warunkach zabudowy jest możliwe jedynie w przypadku spełnienia m.in. warunku położenia terenu na obszarze uzupełnienia zabudowy.

Ze względu, iż powierzchnia obowiązujących planów miejscowych wynosi stanowi jedynie ok. 2,16% powierzchni gminy, zasadne jest wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy, aby umożliwić mieszkańcom oraz inwestorom dalszy proces inwestycyjny w oparciu o plan ogólny gminy Wiśniew.

Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone zgodnie z § 1 r*ozporządzenia OUZ*:

W pierwszej kolejności określono zgrupowania nie mniej niż 5 budynków, w których obrys każdego z budynków w zgrupowaniu znajduje się w odległości nie większej niż 100 m od obrysu co najmniej jednego innego budynku w zgrupowaniu. Do ww. zgrupowania uwzględniono wyłącznie:

1. budynki przemysłowe o symbolu 101,
2. budynki handlowo-usługowe o symbolu 103,
3. budynki biurowe o symbolu 105,
4. budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej o symbolu 106,
5. budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe o symbolu 107,
6. pozostałe budynki niemieszkalne o symbolu 109,
7. budynki mieszkalne o symbolu 110

według Klasyfikacji Środków Trwałych.

W związku z powyższym w pierwszej kolejności selekcji poddano budynki ujęte w bazie danych ewidencji gruntów i budynków (dalej egib), spełniające warunek rodzaju budynku określonego wg KŚT uwzględnianego do wyznaczania OUZ. Następnie, powyższe wyselekcjonowane budynki uzupełniono o budynki zawarte w bazie danych obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:500-1:5000 (dalej BDOT500), których geometria nie została ujęta w egib, a spełniają warunek rodzaju budynku określonego wg KŚT uwzględnianego do wyznaczania OUZ. Kolejno, powyższe wyselekcjonowane budynki uzupełniono o budynki zawarte w bazie danych obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:10 000-1:100 000 (dalej BDOT10k) spełniające warunek rodzaju budynku określonego wg KŚT uwzględnianego do wyznaczania OUZ, a których geometria nie była ujęta w egib oraz BDOT500. W powyżej opisany sposób został wyselekcjonowany zbiór budynków pochodzących z baz danych wskazanych § 1 ust. 2 rozporządzenia OUZ spełniających warunek określony w § 1 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia OUZ.

Następnie wyznaczono obszary ograniczone krzywą poprowadzoną w odległości 50 m od obrysu ww. budynków położonych w zgrupowaniach.

Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia do obszarów dodano obszary o jednostkowej powierzchni nie większej niż 5000 m² ograniczone z każdej strony wyznaczonym obszarem.

Wewnątrz obszarów, które powstały w wyniku wyznaczenia krzywej w odległości 50 m od obrysu budynków i dodania jednostek o powierzchni nie większej niż 5000 m², wyznaczono krzywą poprowadzoną w odległości 40 m od granicy tych obszarów, zgodnie z §1 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia OUZ.

Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczony zgodnie z ww. ustaleniami rozporządzenia OUZ wynosi 2894774,94 m².

Zgodnie z §1 ust. 5 rozporządzenia OUZ rozszerzono granice obszarów uzupełnienia zabudowy, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy, jednak nie więcej niż o obszar o łącznej powierzchni obliczonej zgodnie ze wzorem:

$$P_p = 25\% * (P_b - P_u)$$

gdzie:

P_p – oznacza łączną maksymalną powierzchnię powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 rozporządzenia OUZ, w wyniku rozszerzenia ich granic,

P_b – oznacza łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–3 rozporządzenia OUZ,

P_u – oznacza łączną powierzchnię obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 ww. rozporządzenia.

$$P_p = 25\% * (7605630{,}59\ m^2 – 2894774{,}94\ m^2) = 1177713{,}91\ m^2$$

Granice obszarów uzupełnienia zabudowy zostały rozszerzone o 1177439 m².

Rozszerzenia dokonano na tereny pozbawione dotychczas zabudowy, w tym luki w istniejącej zabudowie – uwzględniając częściowo wnioski do procedury planistycznej, dotychczasowe ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (w zakresie obszarów dopuszczających zabudowę mieszkaniową w sąsiedztwie istniejącej zabudowy), występowanie gleb chronionych klas II – III, lokalizację sieci uzbrojenia terenu oraz politykę przestrzenną gminy.

Zasięg rozszerzenia obszarów uzupełnienia zabudowy został dostosowany do granic działek ewidencyjnych lub części działek tak aby na wskazanym obszarze była możliwość realizacji zabudowy w nawiązaniu do otaczającej zabudowy.

Nie rozszerzano terenów OUZ na obecnie zagospodarowane tereny, jako iż zgodnie z art. 61 ust. 1a pkt 2 u.p.z.p. dla inwestycji polegającej na odbudowie, rozbudowie lub nadbudowie obiektu budowlanego nie jest konieczne jego położenie w terenie obszaru uzupełnienia zabudowy.

Rozszerzenie obszarów uzupełnienia zabudowy w podziale na poszczególne obręby przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2 Rozszerzenie obszaru uzupełnienia zabudowy
źródło: opracowanie własne

Lp.	Nazwa	Powierzchnia rozszerzenia OUZ [m²]
1.	Borki-Kosiorki	68792
2.	Borki-Paduchy	74173
3.	Borki-Sołdy	30767
4.	Ciosny	26529
5.	Daćbogi	38279
6.	Gostchorz	27718
7.	Helenów	23647
8.	Kaczory	56866
9.	Lipniak	19050
10.	Łupiny	9587
11.	Mościbrody	61245
12.	Mroczki	6915
13.	Myrcha	14678
14.	Okniny	105568
15.	Pluty	15131
16.	Radomyśl	83857

17.	Stok Wiśniewski	25589
18.	Śmiary	15810
19.	Tworki	18081
20.	Wiśniew	281005
21.	Wiśniew-Kolonia	71875
22.	Wólka Wiśniewska	44328
23.	Wólka Wołyniecka	17206
24.	Zabłocie	40743
SUMA		**1 177 439**

Rysunek 2 Obszary uzupełnienia zabudowy
źródło: opracowanie własne

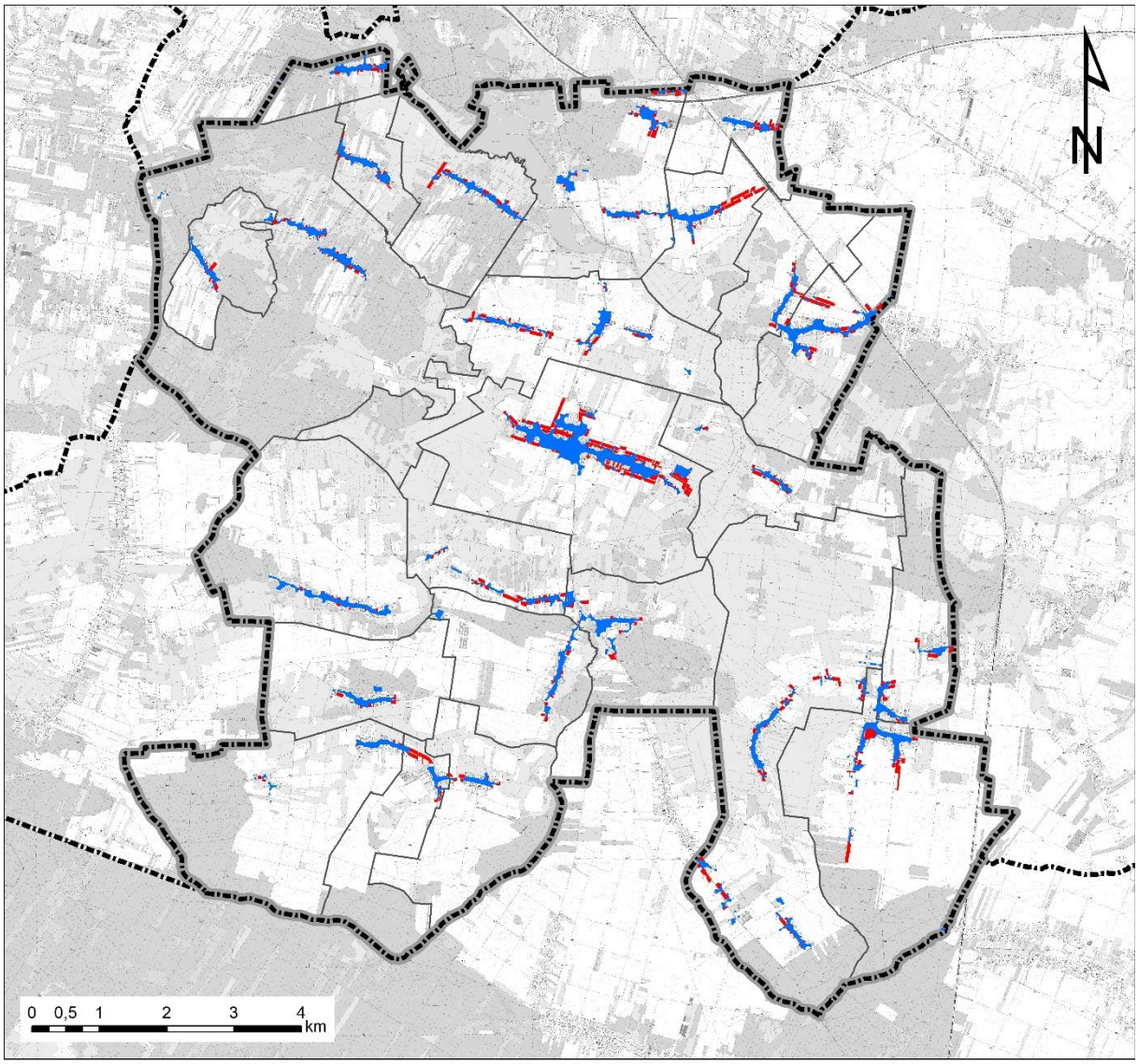

wyjściowy obszar uzupełnienia zabudowy
rozszerzenie obszaru uzupełnienia zabudowy

IV. ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ W GMINIE

Zgodnie z § 3 ust. 2 *rozporządzenia POG* zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wyliczane jest wzorem:

$$\mathrm{ZAP} = \mathrm{M}_{20} - \frac{\mathrm{PUM}_0}{\mathrm{P}_{20}}$$

gdzie:
ZAP – oznacza zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową,
M_{20} – oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępniane przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%,
PUM_0 – oznacza łączną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie zgodną z najnowszymi danymi,
P_{20} – oznacza prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca.

1. Prognozowana liczba mieszkańców (M_{20})

Zgodnie z § 3 ust. 5 *rozporządzenia POG* przyjmuje się okres prognozy obejmujący 20 lat od roku, którego dotyczą najnowsze dostępne dane dotyczące liczby mieszkańców gminy udostępnianych przez statystykę publiczną, a takie dane dostępne są z 2024 r. W związku z tym okres prognozy powinien obejmować 2044 r.

Liczba ludności gminy Wiśniew w 2024 r. wynosiła 5 730 osób. Zgodnie z prognozami Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców gminy będzie zmniejszać się i w 2044 r. wynosić będzie 5 199 osób[1].

M_{20} = 5199 + 5% = **5459 os.**

2. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań zgodna z najnowszymi danymi PUM_0

Najnowsze dane udostępnione przez GUS (stan na 31.12.2024 r.) wskazują, że łączna powierzchnia użytkowa mieszkań na terenie gminy Wiśniew wynosi 172 953 m².

PUM_0 = **172 953 m²**

3. Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca P_{20}

Zgodnie z § 3 ust. 3 *rozporządzenia POG* prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca oblicza się zgodnie z jednym ze wzorów:

wzór 1: $P_{20} = 3P_0 - 2P_{-10}$

wzór 2: $P_{20} = 2P_0 - P_{-20}$

[1] Główny Urząd Statystyczny: Prognoza ludności na lata 2023-2060, Warszawa 2023

gdzie:
P_0 – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z najnowszymi danymi,
P_{-10} – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną, według stanu na 10 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane,
P_{-20} – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną, według stanu na 20 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane.

Najnowsze dane udostępnione przez GUS (stan na 31.12.2024 r.) wskazują, że w gminie Wiśniew:

P_0	P_{-10}	P_{-20}
30,2 m²/os.	25,3 m²/os.	20,9 m²/os.

wzór 1: P_{20} = 3 x 30,2 m²/os. – 2 x 25,3 m²/os. = 40,0 m²/os.

wzór 2: P_{20} = 2 x 30,2 m²/os. – 20,9 m²/os. = 39,5 m²/os.

Prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca obliczono za pomocą dwóch wzorów podanych w § 3 ust. 3 *rozporządzenia POG*. Do dalszych obliczeń przyjęto wynik pierwszego wzoru tj. wartość 40,0 m²/os.

4. Obliczenie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową (ZAP)

$$\mathrm{ZAP} = 5459\ \mathrm{os.} - \frac{172953\ \mathrm{m}^2}{40{,}0\,\frac{\mathrm{m}^2}{\mathrm{os.}}} = \mathbf{1135\ os.}$$

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Wiśniew wynosi **1135 osób.**

Zgodnie z art. 13d ust. 2 u.p.z.p. plan ogólny gminy Wiśniew wyznacza strefy planistyczne oznaczone symbolami SW (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną), SJ (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną), w których chłonność terenów niezabudowanych nie może być **mniejsza niż 795 osób** (70% zapotrzebowania) i **większa niż 1476 osób** (130% zapotrzebowania).

Jednocześnie obowiązuje wyjątek opisany w art. 13d ust. 3 u.p.z.p. pozwalający na wyznaczenie obszarów przekraczających 130% zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w terenach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ).

V. CHŁONNOŚĆ TERENÓW NIEZABUDOWANYCH

Zgodnie z **art. 13d u.p.z.p. wyznaczając strefy planistyczne** obejmujące zabudowę mieszkaniową, **w pierwszej kolejności uwzględnia się** obszary, dla których w obowiązujących **miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego** określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, **obszary uzupełnienia zabudowy** oraz **obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej**, z wyłączeniem luk w tej zabudowie.

Chłonność terenów niezabudowanych oblicza się uwzględniając powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie oraz chłonność terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy, nadziemnej intensywności zabudowy, dopuszcza się uwzględnienie prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami. Obszar gminy przeanalizowano pod kątem możliwości realizacji nowej zabudowy w ramach uzupełnień luk w istniejącej zabudowie. Ich chłonność obliczono na podstawie chłonności terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy. Na terenie gminy, w ramach **zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej** dominuje lokalizowanie na działce budowlanej jednego budynku mieszkalnego wraz z budynkami towarzyszącymi tj. budynkami gospodarczymi, garażowymi czy inwentarskimi, co wlicza się do wartości wskaźnika nadziemnej intensywności zabudowy. W zakresie **zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej** w POG nie występuje chłonność. W związku z powyższym, w celu obliczenia chłonności terenów niezabudowanych, wyrażonej w liczbie osób przyjęto, że na jednej działce budowlanej powstanie jeden budynek mieszkalny, zawierający jeden lokal mieszkalny i zamieszka go średnia liczba osób przypadająca na jeden lokal mieszkalny zgodna z danymi GUS.

1. Chłonność w strefach dla terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 13d u.p.z.p. wyznaczając strefy planistyczne obejmujące zabudowę mieszkaniową, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej.

Zgodnie z §3 ust. 11 pkt 2 Rozporządzenia POG, chłonność terenów niezabudowanych oblicza się uwzględniając chłonność terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie. Na terenie gminy obowiązuje 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują obszar o powierzchni ok. 272,4 ha.

Jedynie dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dopuszczają lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (plan nr 9) oraz zabudowy zagrodowej (plan nr 8)[2]. Obszar w planie nr 8 jest już zagospodarowany.

W planie nr 9 wyznaczono teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej (1MNU), o powierzchni ok. 6672 m². Jednym z ustaleń planu jest powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej nie mniejsza niż 1000 m².

Przyjęto, iż 50% powierzchni terenu stanowić będzie funkcja usługowa. W terenie tym można więc wydzielić 3 działki budowlane. Założono, że na jednej działce budowlanej powstanie jeden budynek, zawierający jeden lokal mieszkalny i zamieszka w nim średnio 3,05 osoby (zgodnie z danymi GUS tyle osób przypada na jedno mieszkanie w gminie Wiśniew – stan na 31.12.2024 r.).

[2] Numeracja zgodna z tabelą nr 1

Chłonność położonych na terenie gminy Wiśniew obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę o funkcji mieszkaniowej wynosi 9 osób.

Tabela 3 Chłonność obszarów niezabudowanych przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową
źródło: opracowanie własne

Nr planu	Symbol terenu	Powierzchnia terenu [m²]	Udział funkcji mieszkaniowej	Przyjęta pow. działki budowlanej [m²]	Liczba działek chłonnych / mieszkań
9	1MNU	6672	0,5	1000	3
ŁĄCZNIE 3 mieszkań/działek * 3,05 os. = 9 osób					

Rysunek 3 Działki chłonne położone w terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
źródło: opracowanie własne

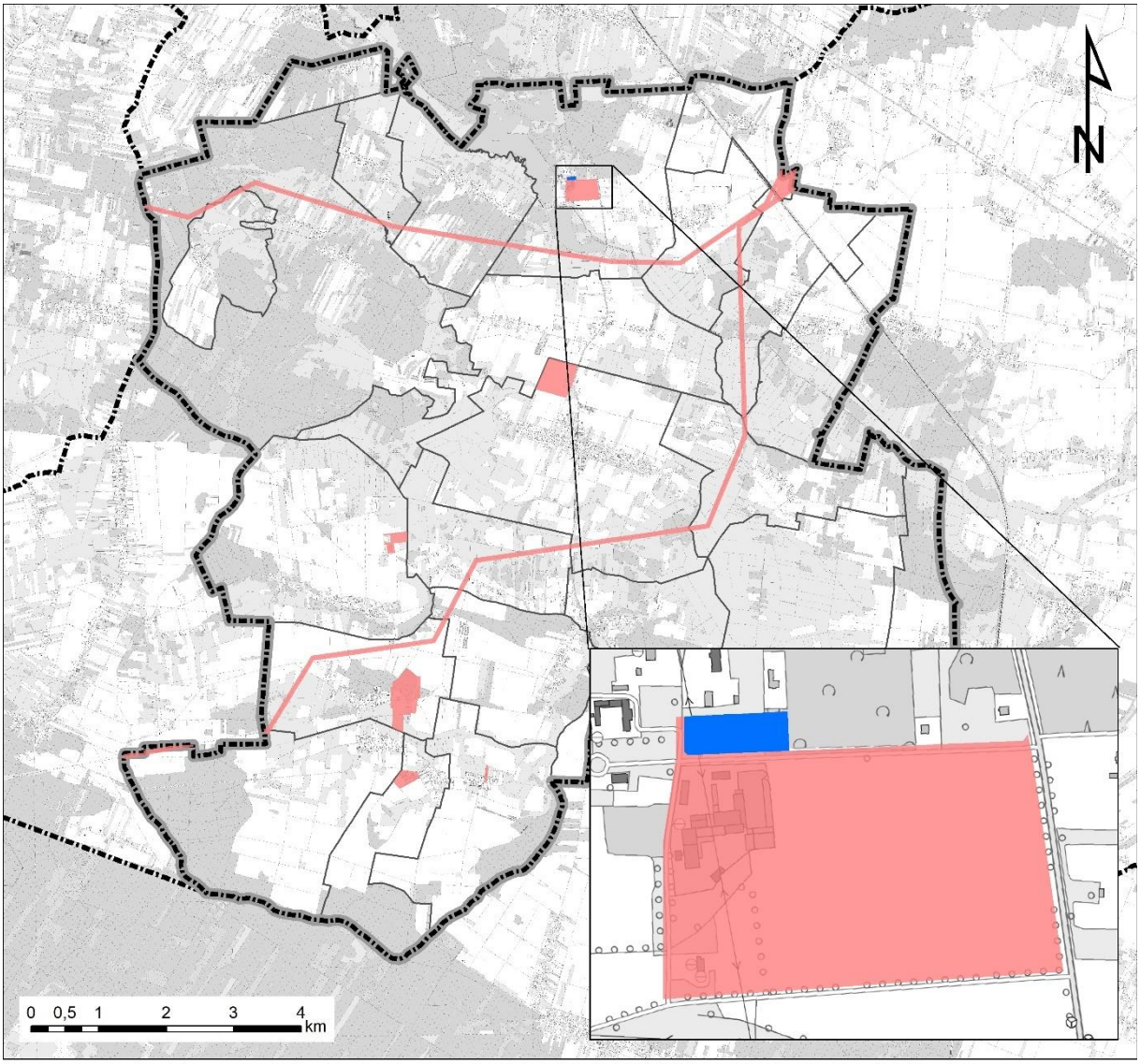

działki chłonne dopuszczające zabudowę mieszkaniową w terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

2. Chłonność w strefach dla terenów w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy, poza terenami planów miejscowych, w których dopuszczana jest funkcja mieszkaniowa

Strefy wielofunkcyjne zostały wyznaczone w granicach terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz obszarów uzupełnienia zabudowy. Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej nie stanowią terenów chłonnych, **dlatego obliczono chłonność wyłącznie na terenach objętych obszarem uzupełnienia zabudowy w lukach w istniejącej zabudowie w ww. strefach**.

Zgodnie z art. 13d u.p.z.p. wyznaczając strefy planistyczne obejmujące zabudowę mieszkaniową, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Obszary uzupełnienia zabudowy pozbawione istniejącej zabudowy, w tym położone w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poza terenami umożliwiającymi dotychczas lokalizację zabudowy mieszkaniowej, wyznaczone w planie ogólnym gminy Wiśniew mają powierzchnię 1 427 160 m².

Powyższe tereny są strefami wielofunkcyjnymi, gdzie lokalizowane mogą być inne funkcje zgodnie z profilem funkcjonalnym podstawowym i dodatkowym dla poszczególnych terenów.

Pozostały obszar przeznaczony będzie m.in. pod tereny usług, tereny komunikacji, tereny infrastruktury, tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni naturalnej, tereny lasów – zgodnie z profilami podstawowymi i dodatkowymi dla poszczególnych stref.

Do wyliczeń przyjęto powierzchnię oddzielnych poszczególnych terenów, a nie sumy ich powierzchni. Przyjęto liczbę działek zaokrągloną do wartości całkowitych, możliwych do wydzielenia działek o założonych parametrach, przy czym dla pojedynczych działek o mniejszej powierzchni wykazujących możliwości zabudowy założono realizację jednego budynku mieszkalnego.

Przyjęto, powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych, zgodnie z poniższą tabelą, o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej wynoszącą 1000 m² oraz o funkcji zagrodowej – 2500 m². Założono, iż na jednej działce budowlanej powstanie jeden budynek, zawierający jeden lokal mieszkalny i zamieszka w nim średnio 3,05 osoby (zgodnie z danymi GUS tyle osób przypada na jedno mieszkanie w gminie Wiśniew – stan na 31.12.2024 r.). Przyjęto, iż w terenach oznaczonych symbolem SJ i SZ zabudowa mieszkaniowa stanowić będzie 70%.

Tabela 4 Chłonność działek położonych w obszarach uzupełnienia zabudowy
źródło: opracowanie własne

Teren	Powierzchnia terenu [m²]	Pow. działki budowlanej [m²]	Liczba działek	Udział funkcji mieszkaniowej	Liczba działek chłonnych
SJ	1 395 397	1000	1223	0,7	856
SZ	31 763	2500	18	0,7	13
				SUMA – liczba działek chłonnych	869
LICZBA MIESZKAŃCÓW – liczba działek chłonnych x średnia liczba mieszkańców gosp. domowego					**2650**

Chłonność stref w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy, poza terenami planów miejscowych, w których dopuszczana jest funkcja mieszkaniowa wynosi 2650 osób.

Rysunek 4 Tereny chłonne położone w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy, poza terenami planów miejscowych, w których dopuszczana jest funkcja mieszkaniowa
źródło: opracowanie własne

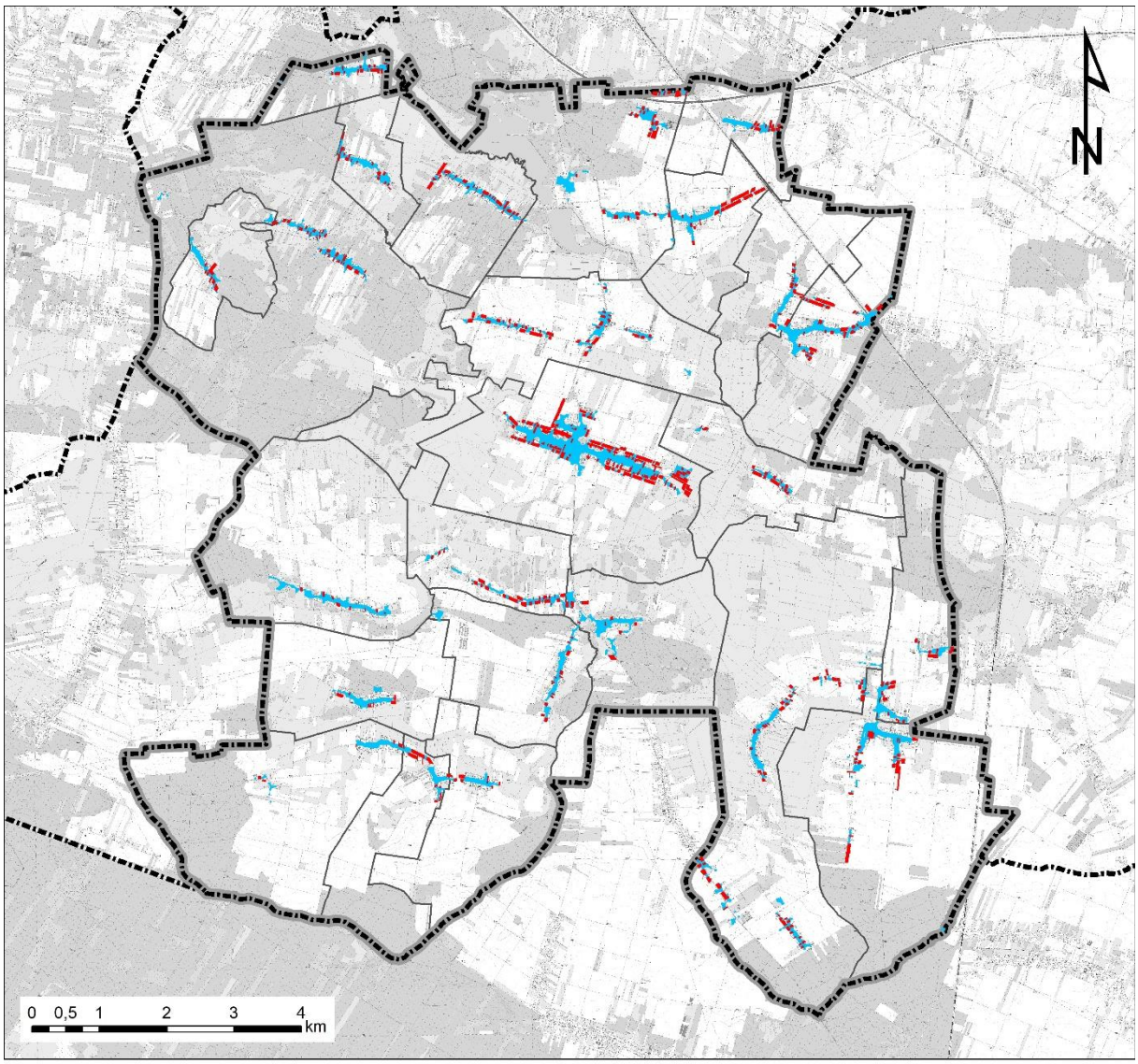

tereny chłonne położone w obszarach uzupełnienia zabudowy, z wyłączeniem terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dopuszczającymi zabudowę mieszkaniową

obszar uzupełnienia zabudowy

3. Podsumowanie

Plan ogólny gminy Wiśniew wyznacza strefy SW (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną), SJ (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną) oraz SZ (strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową) o sumie chłonności **wynoszącej łącznie 2659 osób**.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Wiśniew wynosi **1135 osób**. Tereny chłonne w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarach uzupełnienia zabudowy przekraczają łącznie 130% zapotrzebowania (1476 osób).

W związku z powyższym w planie ogólnym gminy Wiśniew nie wyznaczono terenów chłonnych poza obszarami, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację

funkcji mieszkaniowej oraz obszarami uzupełnienia zabudowy oraz obszarami z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, z wyłączeniem luk w tej zabudowie.

VI. UWZGLĘDNIENIE UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

Art. 13h ust. 2 pkt 4 u.p.z.p. wskazuje wymóg wyjaśnienia w części tekstowej uzasadnienia do planu ogólnego sposobu uwzględnienia uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, o których mowa w art. 13b ww. ustawy.

1. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego jest zgodny ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.

„Plan nie jest aktem prawa miejscowego – jest aktem kierownictwa wewnętrznego wiążącego organy i jednostki organizacyjne samorządu województwa. Nie stanowi bezpośredniej podstawy prawnej decyzji administracyjnych ustalających lokalizację inwestycji. Nie narusza uprawnień gmin w zakresie miejscowego planowania przestrzennego".

Plan stanowi podstawę dla:

- uzgadniania bądź opiniowania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów i programów rewitalizacji oraz miejscowych planów odbudowy,
- opiniowania projektów dokumentów rządowych dotyczących polityki przestrzennej i regionalnej,
- zgłaszania uwag i wniosków do programów rządowych,
- współtworzenia programów operacyjnych i kontraktów terytorialnych,
- konstruowania budżetu województwa w zakresie realizacji programów i zadań wojewódzkich,
- opiniowania w zakresie problemów wspólnych z sąsiednimi województwami".

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, zgodnie z u.p.z.p., w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Gmina Wiśniew kwalifikuje się do obszarów o najniższym dostępie do dóbr i usług oraz do wiejskich obszarów funkcjonalnych uczestniczących w procesach rozwojowych.

Dla obszarów o najniższym dostępie do dóbr i usług Plan ustala następujące zasady zagospodarowania: „działania ukierunkowane na ożywienie gospodarcze obszaru, poprawę warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia".

Natomiast dla wiejskich obszarów funkcjonalnych uczestniczących w procesach rozwojowych Plan ustala następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- ochrona krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym i kształtowanie ładu przestrzennego,

- ochrona gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także dążenie do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych.

W zakresie infrastruktury transportowej Plan na obszarze gminy Wiśniew wskazuje:

- transportowy korytarz krajowy (odcinek Siedlce – Łuków),
- fragment Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T: korytarz Morze Bałtyckie – Morze Północne – linie kolejowa nr 2 (Warszawa – Siedlce – Terespol) jako część sieci bazowej połączeń pasażerskich i sieci bazowej połączeń towarowych,
- przebieg linii kolejowej nr 2, Warszawa – gr. województwa (gm. Wiśniew),
- przebieg drogi krajowej nr 63 – odc. Siedlce – gr. województwa (gm. Wiśniew).

Na obszarze gminy nie występują drogi wojewódzkie.

W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej, na obszarze gminy Wiśniew, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wykazuje przebieg:

- linii 400 kV Miłosna – Stanisławów – Siedlce Ujrzanów,
- linii 400 kV Kozienice – Siedlce Ujrzanów.

Natomiast, w zakresie infrastruktury gazowej, na obszarze gminy Wiśniew, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wykazuje przebieg gazociągu DN 200/150 Gończyce – Łuków – Siedlce.

W zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrody Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Wiśniew uwzględnia obecność Rezerwatu przyrody Gołobórz oraz Obszarów Chronionego Krajobrazu: Siedlecko-Węgrowskiego i Łukowskiego.

W zakresie ochrony krajobrazów kulturowych Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Wiśniew wskazuje krajobraz osadnictwa drobnoszlacheckiego z charakterystycznym typem drewnianej zabudowy zagrodowej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na terenie gminy Wiśniew wskazuje do realizacji następujące inwestycje celu publicznego:

- zabudowę ERTMS, ETCS na liniach sieci bazowej TEN-T,
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów Instytucji Kultury, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest organizatorem – poprawa infrastruktury instytucji kultury,
- budowa, rozbudowa, przebudowa lub modernizacja obiektów wykorzystywanych przez podmioty lecznicze, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest podmiotem tworzącym – poprawa jakości udzielanych świadczeń medycznych,
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów jednostek oświatowych, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest organem prowadzącym – poprawa infrastruktury technicznej jednostek oświatowych.

Rysunek 5 Gmina Wiśniew w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego
źródło: PZPWM 2018, zał. nr 2 Stan zagospodarowania

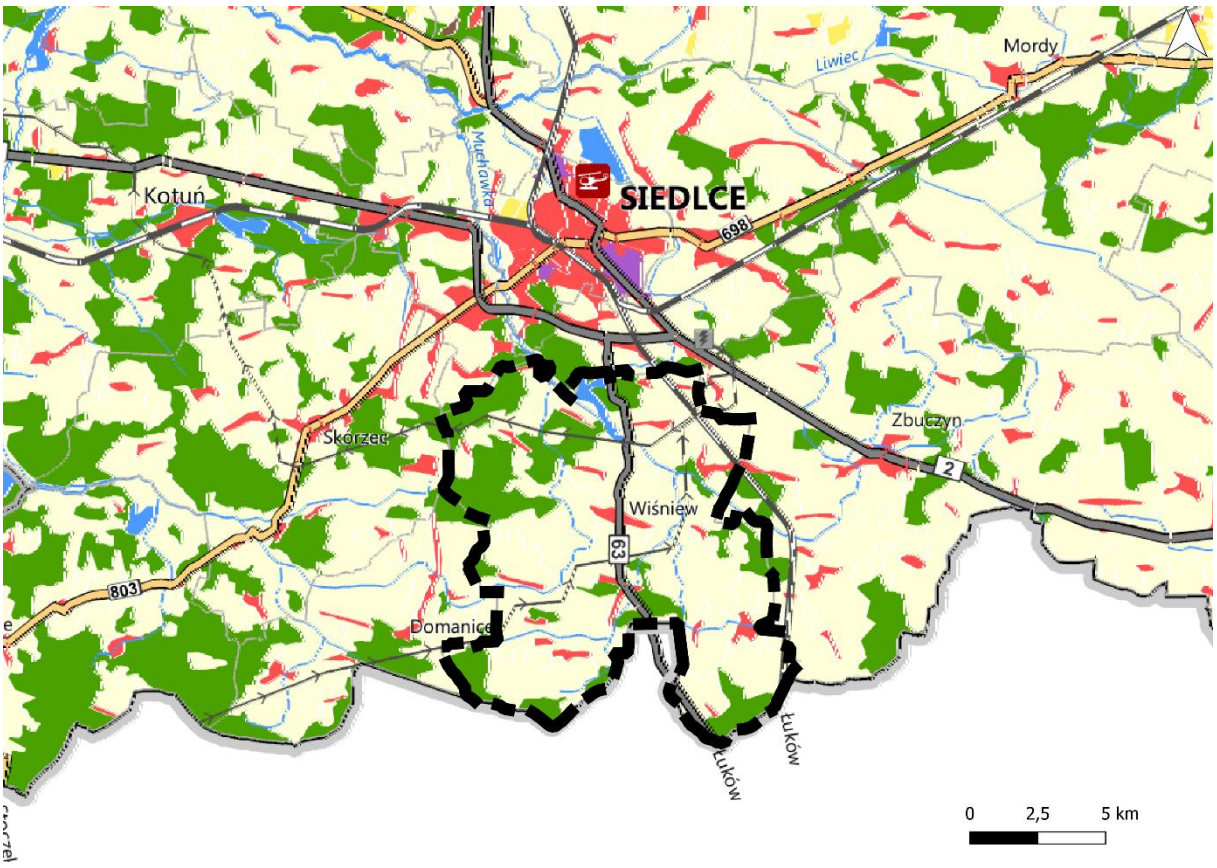

LEGENDA

miejscowości gminne według liczby mieszkańców

Tarczyn 2 001 - 10 000

granice jednostek statystycznych

granica podregionu NUTS 3

granice jednostek administracyjnych

granica województwa

granica gminy

pokrycie terenu wg BDOO

cieki

wody powierzchniowe

zabudowa

tereny leśne i zadrzewione

roślinność krzewiasta

uprawy trwałe

roślinność trawiasta i uprawy rolne

grunty nieużytkowane

składowiska odpadów

wyrobiska i zwałowiska

pozostałe tereny niezabudowane

wybrane klasy pokrycia terenu wg CLC 2012

tereny przemysłowe lub handlowe

lotniska

infrastruktura drogowa

drogi krajowe

klasa techniczna S

klasa techniczna GP, G

drogi wojewódzkie

klasa techniczna GP, G, Z i L

infrastruktura kolejowa

linie normalnotorowe

infrastruktura lotniskowa

inne lotniska i lądowiska

system elektroenergetyczny najwyższych napięć

linie elektroenergetyczne 400 kV

Rysunek 6 Gmina Wiśniew w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego
źródło: PZPWM 2018, zał. nr 4 Planowane inwestycje

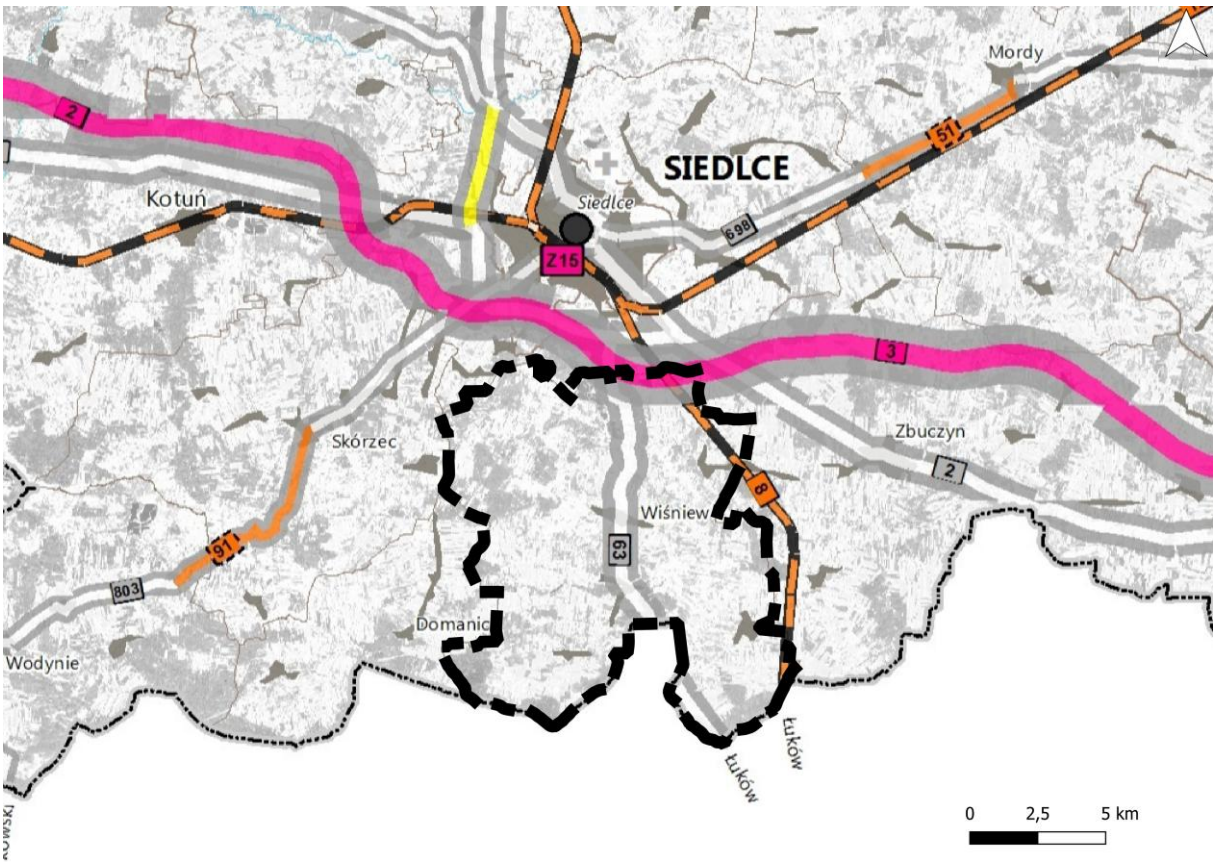

miejscowości gminne według liczby mieszkańców

Tarczyn 2 001 - 10 000

granice jednostek statystycznych

granica podregionu NUTS 3

granice jednostek administracyjnych

granica powiatu

granica gminy

Użyte oznaczenia kartograficzne ilustrują przybliżone lokalizacje elementów struktury przestrzennej i planowanych lub postulowanych inwestycji.
Mapa nie stanowi podstawy do wyznaczania lokalizacji inwestycji i charakteru przeznaczenia terenu.
Stan na dzień 05.09.2018 r.

Infrastruktura istniejąca		Inwestycje celu publicznego: Przebudowa/ rozbudowa	Inwestycje celu publicznego: Budowa	Postulaty
Drogi krajowe				
klasa techniczna S	12	1	1	
klasa techniczna GP, G	2	1	1	
Drogi wojewódzkie				
klasa techniczna GP, G, Z i L	100	/		
klasa techniczna GP, G			/	

Linie kolejowe				
normalnotorowe	1	1 / K1	1 / K1	
Lotniska				
inne lotniska i lądowiska				
Transport zbiorowy, węzły i punkty przesiadkowe				
punkt przesiadkowy	Warka			
inne inwestycje		Z1	Z1	
Żegluga śródlądowa				
użeglownienie drogi wodnej E40		1		

1 - numer istniejącej infrastruktury liniowej
Numer liniowej inwestycji celu publicznego (przebudowy/rozbudowy):
- o znaczeniu ponadlokalnym - wiążące ustalenia Planu
1 - o znaczeniu ponadlokalnym - poziom krajowy i lokalny
Numer liniowej inwestycji celu publicznego (budowy):
- o znaczeniu ponadlokalnym - wiążące ustalenia Planu
- o znaczeniu ponadlokalnym - poziom krajowy i lokalny

Numer punktowej inwestycji celu publicznego (przebudowy/rozbudowy) poszczególnego rodzaju:
- o znaczeniu ponadlokalnym - wiążące ustalenia Planu
K1 Z1 - o znaczeniu ponadlokalnym - poziom krajowy i lokalny
Numer punktowej inwestycji celu publicznego (budowy) poszczególnego rodzaju:
- o znaczeniu ponadlokalnym - wiążące ustalenia Planu
K1 Z1 - o znaczeniu ponadlokalnym - poziom krajowy i lokalny

*Uchwała 173/2017 Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji przygotowania i realizacji inwestycji Port Solidarność-Centralny Port Komunikacyjny dla Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1089)
Mapa zawiera przetworzone dane Copernicus Sentinel [2018]. Zdjęcia satelitarne Sentinel-2, zarejestrowane 20 kwietnia i 13 maja 2018 roku, zostały przetworzone przez Centrum Badań Kosmicznych PAN.
Dane pozyskane z WODGiK dnia 30.04.2018 r.

Sposób uwzględnienia zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

Plan ogólny gminy Wiśniew uwzględnia zapisy planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego poprzez:

1. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
2. wyznaczenie stref planistycznych umożliwiających lokalizację funkcji usługowych i produkcyjnych, ukierunkowanych na wykreowanie ożywienia gospodarczego;
3. wyznaczenie strefy komunikacyjnej, w przebiegu autostrady A2, drogi krajowej nr 63 oraz linii kolejowej nr 2;
4. wyznaczenie stref otwartych znajdujących się w obszarze chronionego krajobrazu, naturze 2000, otulinie rezerwatu przyrody, a także obejmują większe kompleksy leśne i zadrzewienia oraz najcenniejsze, najbardziej produktywne elementy rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

2. Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny

Zasoby przyrodnicze gminy Wiśniew są chronione przez wielkoobszarowe i punktowe formy ochrony przyrody. Jest to obszar Natura 2000 Gołobórz (PLH140028) i obszar Natura 2000 Lasy Łukowskie (PLB060010), Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu i Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu, 3 pomniki przyrody oraz fragment otuliny rezerwatu przyrody Gołobórz.

a. Obszar Natura 2000

W ramach programu Natura 2000 wyznaczone zostały dwa rodzaje obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i tzw. obszary „ptasie" oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – tzw. obszary „siedliskowe".

Gmina Wiśniew położona jest w zasięgu specjalnego obszaru ochrony siedlisk Gołobórz PLH140028 oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków Lasy Łukowskie PLB060010.

Gołobórz PLH140028

Obszar Natura 2000 Gołobórz o całkowitej powierzchni 186,53 ha to jeden z najciekawszych i najbardziej zróżnicowanych terenów Niziny Południowopodlaskiej. W granicach gminy Wiśniew jego powierzchnia wynosi ok. 14,5 ha.

O wysokiej wartości tego obszaru świadczy występowanie siedlisk przyrodniczych reprezentujących bardzo różne wymagania ekologiczne. Skrajnie ubogie i skrajnie suche piaszczyste gleby porasta mozaika roślinności związanej z naturalnym procesem utrwalania wydm śródlądowych. Do największych, pod względem powierzchni, należą murawy szczotlichowe Spergulo vernalis-Corynephoretum (2330) reprezentujące różne stadia rozwojowe. Towarzyszą im kadłubowe postaci suchych wrzosowisk (4030) nawiązujące swoją fizjonomią i składem gatunkowym do wrzosowisk knotnikowych Pohlio-Callunetum. Osobliwością przyrodniczą tego terenu są malownicze zarośla jałowca pospolitego Juniperus communis (5130). Wysokość niektórych okazów dochodzi do ponad 4 m. Jest to jedyne znane miejsce występowania tego siedliska przyrodniczego w makroregionie. Ostatnie stadium sukcesji na wydmach stanowi suchy bór chrobotkowy Cladonio-Pinetum (91T0). W obrębie Obszaru zajmuje on najwyżej położone fragmenty wydmy. Na uwagę zasługują

dobrze zachowane grądy subkontynentalne Tilio-Carpinetum (9170) reprezentujące odmianę Mazowiecko-Poleską. Lokalne wyniesienia w obrębie grądów porośnięte są przez różnej wielkości płaty ciepłolubnej dąbrowy Potentillo albae-Quercetum (91I0*). Wszystkie ww. siedliska przyrodnicze, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Gołobórz (PLH140028), stanowią przedmiot ochrony tego Obszaru.

Dla obszaru Natura 2000 Gołobórz **ustanowiono plan zadań ochronnych** Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gołobórz PLH140028. W planie zadań ochronnych zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, wskazano cele działań ochronnych oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Obszary wdrażania działań ochronnych położone są poza granicami gminy Wiśniew.

Lasy Łukowskie PLB060010

Obszar Natura 2000 Lasy Łukowskie o całkowitej powierzchni 11 488,44 ha obejmuje kompleks leśny Lasów Łukowskich. W południowej części gminy Wiśniew znajduje się niewielki fragment tego obszaru o powierzchni ok. 4,3 ha. Lasy Łukowskie zajmują sfałdowaną równinę, której piaszczyste gleby porastają drzewostany borowe, z przewagą borów sosnowych, zarówno suchych jak i wilgotnych. W wilgotnych zagłębieniach występują grądy oraz łęgi olchowe i olchowo-jesionowe. Ważnym zbiorowiskiem są bory mieszane ze znaczącym udziałem jodły. Miejscami zachowały się siedliska bagienne. Enklawy śródleśne stanowią łąki i pola.

Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków *Lasy Łukowskie* jest lelek (*Caprimulgus europaeus*).

Dla obszaru Natura 2000 Lasy Łukowskie nie ustanowiono odrębnego planu zadań ochronnych – **zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Łukowskie, w części pokrywającej się z obszarem będącym w zarządzie Nadleśnictwa Łuków, uwzględniony został w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łuków na lata 2025-2034** (PUL 2025) zatwierdzonym przez Ministra Klimatu i Środowiska na podstawie pisma nr DLŁ-WGL.8100.38.2025.MP z dnia 11 sierpnia 2025 r. W PUL 2025 zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony lelka oraz jego siedliska, a także wyznaczono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

W obowiązującym PUL 2025 jako działania ochronne w stosunku do lelka wymieniono zalecenia odnośnie właściwej gospodarki leśnej, w tym pielęgnowania gleby, oraz monitoring siedlisk i kontrolę liczebności lelka na terenie obszaru. Jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie ww. działań wskazano RDOŚ w Lublinie i Nadleśniczego Nadleśnictwa Łuków. Nie stwierdzono konieczności zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw.

b. Obszar chronionego krajobrazu

Gmina Wiśniew położona jest w zasięgu Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chroninego Krajobrazu

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu rozciąga się na Wysoczyźnie Siedleckiej między Siedlcami a Węgrowem. Jego powierzchnia wynosi 34696,63 ha, z czego w granicach gminy Wiśniew jest to ok. 3304,6 ha zlokalizowane w jej północnej części.

Siedlecko-Węgrowski OChK został utworzony na podstawie Uchwały Nr XVII/99/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach z dnia 28 października 1986 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN z 1986 r. Nr 11, poz. 130). Aktualnie dla ww. obszaru chronionego krajobrazu obowiązuje Uchwała nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 9054), zgodnie z którą na terenie OChK zakazuje się:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości od 20 m do 100 m od:
   a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
   b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne
   - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W odniesieniu do ww. zakazów obowiązują odstępstwa wskazane w art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także inne, wyszczególnione w przytoczonej powyżej uchwale, tj.:

1. Zakaz, o którym mowa w pkt. 1, nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.
2. Zakaz, o którym mowa w pkt. 2, nie dotyczy:
   1) tworzących zadrzewienia śródpolne:
      a) krzewów rosnących w skupisku o powierzchni do 25 m²,

b) drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza 30 cm,
- których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;

2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie rokują szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów), które zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia;
3) zadrzewień śródpolnych i przydrożnych na obszarach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

3. Zakaz, o którym mowa w pkt. 3, nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nieprzekraczającej 2 ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nieprzekraczającym 20 000 m³, jeżeli działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych – zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.
4. Zakaz, o którym mowa w pkt. 4, nie dotyczy terenów, na których wykonywanie prac ziemnych związane jest z koncesją na wydobywanie kopalin ze złóż.
5. Zakaz, o którym mowa w pkt. 7, nie dotyczy stref wyłączonych z zakazu zabudowy oznaczonych w załącznikach nr 3 i 4 do uchwały.
6. Zakaz, o którym mowa w pkt. 7, nie dotyczy obiektów służących turystyce wodnej.

Rysunek 7 Strefa obowiązywania zakazu zabudowy na obszarze Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w granicach gminy Wiśniew
źródło: Uchwała nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r.

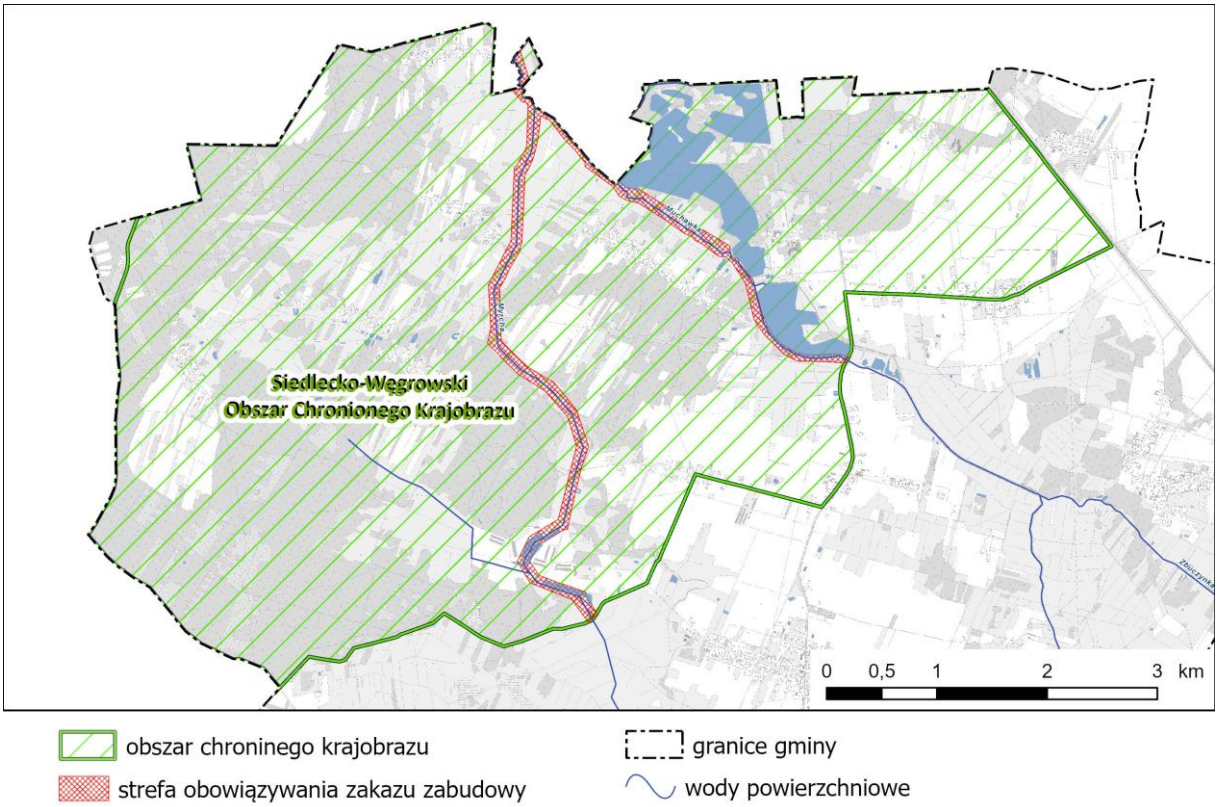

Łukowski Obszar Chroninego Krajobrazu

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną

funkcją korytarzy ekologicznych. Jego całkowita powierzchnia wynosi 19020,6 ha, z czego w granicach gminy Wiśniew jest to ok. 679,64 ha zlokalizowane w południowej jej części.

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony na podstawie Uchwały Nr XVII/99/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach z dnia 28 października 1986 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN z 1986 r. Nr 11, poz. 130). Aktualnie dla ww. obszaru chronionego krajobrazu obowiązuje Uchwała Nr 67/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2024 r., poz. 8357), zgodnie z którą na terenie OChK zakazuje się:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.);
2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
7) budowania, w części objętej strefą obszaru Natura 2000, nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
   a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
   b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963 i 2029)

   – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
8) budowania, w części nie objętej strefą obszaru Natura 2000, nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 50 m od:
   a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
   b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

   – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W odniesieniu do ww. zakazów obowiązują odstępstwa wskazane w art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także inne, wyszczególnione w przytoczonej powyżej uchwale, tj.:

1. Zakaz, o którym mowa w pkt. 1, nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce, przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.
2. Zakaz, o którym mowa w pkt 3, nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na

powierzchni nie przekraczającej 2 ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20 000 m³ jeżeli działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych – zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633, 1688 i 2029 oraz z 2024 r. poz. 834) oraz zgodnie z ustaleniami obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3. Zakazy, o których mowa w pkt 2, 4 i 5, nie dotyczą fragmentu obszaru, dla którego wykonywanie określonych prac odbywa się wyłącznie na podstawie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, uzyskanej i obowiązującej do dnia wejścia w życie niniejszej uchwały.
4. Zakaz, o którym mowa w pkt 7, nie dotyczy obszarów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

c. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Wiśniew ochroną w postaci pomnika przyrody objęto 3 obiekty:

1. pojedyncze drzewo z gatunku jesion wyniosły Fraxinus excelsior (obwód 594 cm), znajdujące się na terenie prywatnym w miejscowości Mościbrody,
2. pojedyncze drzewo z gatunku lipa drobnolistna Tilia cordata (obwód 468 cm), znajdujące się na terenie prywatnym w miejscowości Wólka Wiśniewska,
3. pojedyncze drzewo z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur (obwód 399 cm), znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Siedlce, Leśnictwa Stok Wiśniewski, oddz. 164f.

Wszystkie trzy pomniki zostały powołane Rozporządzeniem Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego (Dz. U. Woj. Maz. z 2009 r. Nr 36, poz. 864). **Ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 m od zewnętrznej krawędzi pnia drzewa.**
W stosunku do pomników przyrody rozporządzenie wprowadza następujące zakazy:

1) niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3) uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10) umieszczania tablic reklamowych.

d. Rezerwat przyrody – otulina

W granicy gminy Wiśniew znajduje się niewielki fragment otuliny rezerwatu przyrody Gołobórz. Sam rezerwat położony jest poza jej granicami, na terenie gminy Siedlce. Rezerwat przyrody Gołobórz (bez otuliny) został utworzony na podstawie Zarządzenia

Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 26 marca 1982 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1982 r. Nr 10, poz. 74). Aktualnie dla ww. rezerwatu i jego otuliny obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie rezerwatu przyrody Gołobórz (Dz. Urz. z 2023 r., poz. 12160). W powyższym rozporządzeniu dla rezerwatu wyznaczono otulinę w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Dla rezerwatu przyrody Gołobórz **ustanowiono plan ochrony** Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Gołobórz (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2023 r., poz. 12161). Na obszarze otuliny nie wyznaczono działań ochronnych, natomiast wprowadzono wskazania wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planów ogólnych m.in. gminy Wiśniew, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Wiśniew, planów zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz planów zagospodarowania przestrzennego wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

1) nie należy podejmować w rezerwacie i jego otulinie działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat;
2) nie należy podejmować w rezerwacie i jego otulinie działań negatywnie wpływających na stan zachowania siedlisk przyrodniczych chronionych w ramach sieci Natura 2000;
3) należy utrzymać charakterystyczne cechy krajobrazu rezerwatu i jego otuliny tworzonego przez otwarte piaszczyste i porośnięte lasami wydmy;
4) nie należy lokalizować w rezerwacie i jego otulinie inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
5) należy zachować pełnioną przez otulinę rezerwatu funkcję korytarza ekologicznego zapewniającego integralność oraz powiązania rezerwatu z innymi formami ochrony przyrody;
6) w otulinie rezerwatu nie należy pobierać wód za pomocą studni;
7) nie należy wykonywać melioracji wodnych oraz budować sztucznych zbiorników wodnych w otulinie rezerwatu, w szczególności w jej części położonej od strony wschodniej rezerwatu;
8) należy zachować w otulinie rezerwatu wolne od zabudowy tereny leśne i zadrzewione.

Rysunek 8 Formy ochrony przyrody w granicach gminy Wiśniew
źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

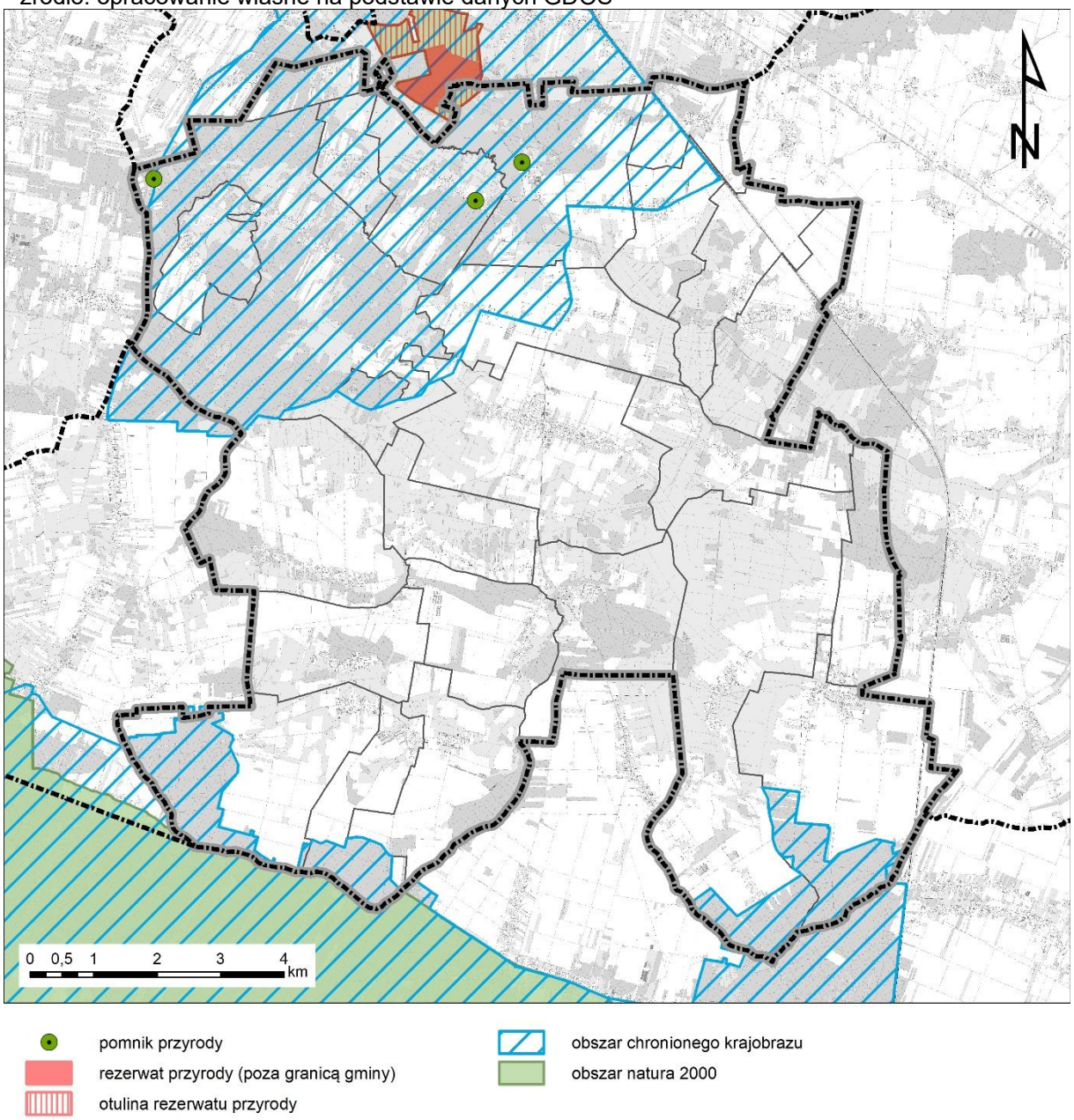

Sposób uwzględnienia występowania form ochrony przyrody

W granicach otuliny rezerwatu przyrody Gołobórz i obszaru Natura 2000 Gołobórz na terenie gminy Wiśniew znajdują się lasy i stawy hodowlane. Zgodnie ze stanem istniejącym wyznaczono strefy 125SO, 130SO i 6SR. W granicach obszaru Natura 2000 Lasy Łukowskie na terenie gminy Wiśniew znajdują się grunty leśne. Zgodnie ze stanem istniejącym wyznaczono strefę 146SO.

Dla przeważającej części Siedlecko-Węgrowskiego oraz Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wyznaczono strefy otwarte. Wyznaczenie innych stref w tych formach ochrony przyrody wynika w pierwszej kolejności z obecnego stanu zagospodarowania oraz zapisów obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przyjętej polityki przestrzennej określonej w dokumentach strategicznych gminy jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego.

Dla pomników przyrody wyznaczone zostały strefy 137SO, 147SO, co wynika z obecnego sposobu zagospodarowania terenu oraz w strefie 127SJ, w terenie dotychczas niezabudowanym. Ochrona pomników przyrody jest możliwa na podstawie przepisów odrębnych we wszystkich strefach planistycznych.

Zapisy planu ogólnego uwzględniają uwarunkowania wynikające z położenia części gminy w formach ochrony przyrody i ich otulin oraz nie kolidują z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przyrody oraz nakazami i zakazami określonymi dla poszczególnych form ochrony przyrody.

3. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (MZP) i mapami ryzyka powodziowego (MRP), opracowanymi przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie na terenie gminy Wiśniew nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Brak jest wałów przeciwpowodziowych.

4. Obszary gruntów zmeliorowanych

Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Na terenie gminy Wiśniew istnieją i funkcjonują sieci urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, będących pod opieką spółek wodnych, indywidualnych właścicieli gruntów oraz pod opieką PGW Wody Polskie. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych zgodnie z ustawą Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) to m.in. rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania, rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m, czy ziemne stawy rybne, jeśli służą polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby. Grunty zmeliorowane występują na obszarze praktycznie całej gminy.

Za utrzymanie i eksploatację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i podstawowych wraz z budowlami, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na terenach zmeliorowanych, oraz inne działania związane z wykonywaniem, bieżącym utrzymaniem oraz eksploatacją urządzeń melioracyjnych w sposób zorganizowany na obszarze gminy odpowiada Gminna Spółka Wodna Wiśniew.

Sposób uwzględnienia obszarów gruntów zmeliorowanych

Zapisy planu ogólnego gminy nie kolidują z prawidłowym funkcjonowaniem, utrzymaniem i rozwojem sieci urządzeń melioracji wodnych. Występujące na terenie gminy obszary gruntów zmeliorowanych nie wpływają na wyznaczenie stref, ponieważ przepisy odrębne nie wykluczają zabudowy na tych obszarach, a wskazują jedynie potrzebę przebudowy tych urządzeń, jeżeli wymaga tego realizacja inwestycji.

5. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy

Zgodnie z Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi (MOTZ) opracowaną przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu SOPO – Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej, na terenie gminy Wiśniew nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

6. Strefy ochronne ujęć wody

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy m.in. ustanawianie stref ochronnych ujęć wody. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód. Strefa ochronna może obejmować wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody.

Na terenie gminy Wiśniew zlokalizowane są 2 gminne stacje uzdatniania wody:

- Stacja uzdatniania wody w miejscowości Wiśniew – ujęcie składa się z dwóch studni głębinowych znajdujących się na dz. ew. nr 652/1 (decyzja Starosty Siedleckiego z dnia 19.12.2012 r. znak: RŚ.6341.75.2012)
- Stacja uzdatniania wody w miejscowości Radomyśl – ujęcie składa się z dwóch studni głębinowych znajdujących się na dz. ew. nr 304/2 o wydajności eksploatacyjnej 90 m³/h (decyzja Starosty Siedleckiego z dnia 11.06.2007 r. znak: RB.6223/12/07).

Dla powyższych ujęć wód podziemnych **wyznaczono tereny ochrony bezpośredniej** obejmujące ogrodzone i oznakowane obszary, na których usytuowane są ujęcia. Wokół studni głębinowych **nie wyznaczono stref ochrony pośredniej**.

Dla stref ochrony bezpośredniej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne, obowiązują następujące zakazy i nakazy:

- zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- wody opadowe i roztopowe należy odprowadzać w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wód;
- teren strefy należy zagospodarować zielenią;
- ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody należy odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej;
- ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić;
- na ogrodzeniu umieścić tablice zawierające informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieuprawnionych;
- zakazuje się niszczenia, uszkadzania lub przemieszczania tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Sposób uwzględnienia stref ochronnych ujęć wody

W każdej strefie planistycznej istnieje możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury technicznej o powierzchni do 0,5 ha, w związku z powyższym możliwe jest utrzymanie istniejących ujęć wody wraz ze strefami ochrony bezpośredniej.

Ograniczenia związane ze strefami pośrednimi regulowane są przepisami odrębnymi i nie są możliwe do wprowadzenia jako ustalenia planu ogólnego z uwagi na określony w u.p.z.p zakres planu ogólnego.

7. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

Na terenie gminy Wiśniew nie wyznaczono obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych ustanowionych na podstawie przepisów ustawy prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.).

8. Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi, udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji

Na obszarze gminy Wiśniew występują kruszywa naturalne – piaski i żwiry. Nie występują udokumentowane złoża torfu. Obecnie obszar gminy obejmuje swym zasięgiem 14 udokumentowanych złóż kopalin okruchowych, z czego dwa składające się z dwóch pól, jedno składające się z trzech pól i jedno składające się z pięciu pól. Złoża zlokalizowane są w obrębach: Kaczory, Łupiny, Okniny, Radomyśl i Stok Wiśniewski. Spośród nich 7 złóż jest trwale lub okresowo eksploatowanych. Dla 6 z nich wyznaczono dla nich tereny i obszary górnicze. Możliwe jest podjęcie eksploatacji 2 złóż obecnie rozpoznanych szczegółowo. W przypadku 5 złóż zaniechano ich eksploatacji.

Tabela 5 Wykaz obszarów udokumentowanych złóż kopalin
źródło: System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS – karty informacyjne złóż kopalin, PIG-PIB

lp.	nazwa złoża/pole złoża	ID złoża	kopalina	stan zagosp. złoża	zasoby [tys. t]		pow. złoża [ha]	kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji
					geologiczne bilansowe*	*w tym przemysł.		
1	Kaczory I	6780	piaski i żwiry	eksploatacja zaniechana	42,67	-	1,04	rolniczy
2	Kaczory II	12291	piaski i żwiry	eksploatacja zaniechana	79,66	-	0,5975	rolniczy
3	Kaczory-Tworki Pole A Kaczory-Tworki Pole B	8421	piaski i żwiry	eksploatacja zaniechana	14,71	-	0,456	rolniczy
4	Łupiny	9936	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane	221,13	-	3,47	nieustalony
5	Okniny Pole A Okniny Pole B Okniny Pole C Okniny Pole D Okniny Pole E	6102	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	283,67	-	4,3686	nieustalony
6	Okniny II Pole I Okniny II Pole II	5553	piaski i żwiry	eksploatacja zaniechana	445,50	-	3,58	rolniczy
7	Okniny III	6098	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	133,20	-	0,98	leśny
8	Okniny IV	20513	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane	230,90	-	1,6232	nieustalony
9	Okniny Nowe	9370	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane	2 318,61	2 318,61	7,18	wodny
10	Okniny Nowe II	17109	piaski i żwiry	złoże eksploatowane okresowo	224,42	-	1,93	nieustalony

lp.	nazwa złoża/pole złoża	ID złoża	kopalina	stan zagosp. złoża	zasoby [tys. t]		pow. złoża [ha]	kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji
					geologiczne bilansowe*	*w tym przemysł.		
11	Okniny Stare Pole A Okniny Stare Pole B Okniny Stare Pole C	9577	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane	840,53	-	5,2484	wodny
12	Okniny V	20536	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane	294,96	-	2,00	rolniczo-wodny
13	Radomyśl dz. 627 i 62	17618	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane	233,89	-	1,99	nieustalony
14	Stok Wiśniewski	5554	piaski i żwiry	eksploatacja zaniechana	0,00	-	0,90	wodny

Obecnie na terenie gminy wyznaczonych jest 6 terenów górniczych i 6 obszarów górniczych. Scharakteryzowano je w poniższej tabeli.

Tabela 6 Rejestr terenów górniczych (TG) i obszarów górniczych (OG)
źródło: dane MIDAS

nr w rejestrze	nazwa złoża	decyzja koncesyjna ustanawiająca OG i TG	data ważności koncesji	rodzaj kopaliny	powierzchnia TG [m²]	powierzchnia OG [m²]
10-7/5/359	TG i OG Łupiny	RB.751/1/12/2004 z dnia 29.12.2004 r. wydana przez Starostę Siedleckiego	2034-12-31	piaski i żwiry	19 899	19 118
10-7/15/1550	TG i OG Okniny IV	RŚ.6522.4.2022 z dnia 21.06.2022 r. wydana przez Starostę Siedleckiego	2040-12-31	piaski i żwiry	16 226	16 226
10-7/9/897b	TG i OG Okniny Nowe A3	312/23/PE.I z dnia 22.09.2023 r. wydana przez Marszałka Województwa Mazowieckiego	2049-12-31	piaski i żwiry	76 258	76 258
10-7/11/1113a	TG i OG Okniny Nowe II	RŚ.6522.3.2014 z dnia 30.06.2014 r. wydana przez Starostę Siedleckiego	2030-12-31	piaski i żwiry	19 275	19 275
10-7/15/1571	TG i OG Okniny V	RŚ.6522.12.2022 z dnia 18.10.2022 r. wydana przez Starostę Siedleckiego	2040-12-31	piaski i żwiry	20 000	20 000
10-7/12/1201	TG i OG Radomyśl dz. 627 i 628	RŚ.6522.9.2015 z dnia 14.01.2016 r. wydana przez Starostę Siedleckiego	2030-12-31	piaski i żwiry	19 952	19 952

Rysunek 9 Udokumentowane złoża, obszary oraz tereny górnicze
źródło: warstwy tematyczne CBDG PIG: MIDAS – złoża, tereny i obszary górnicze kopalin

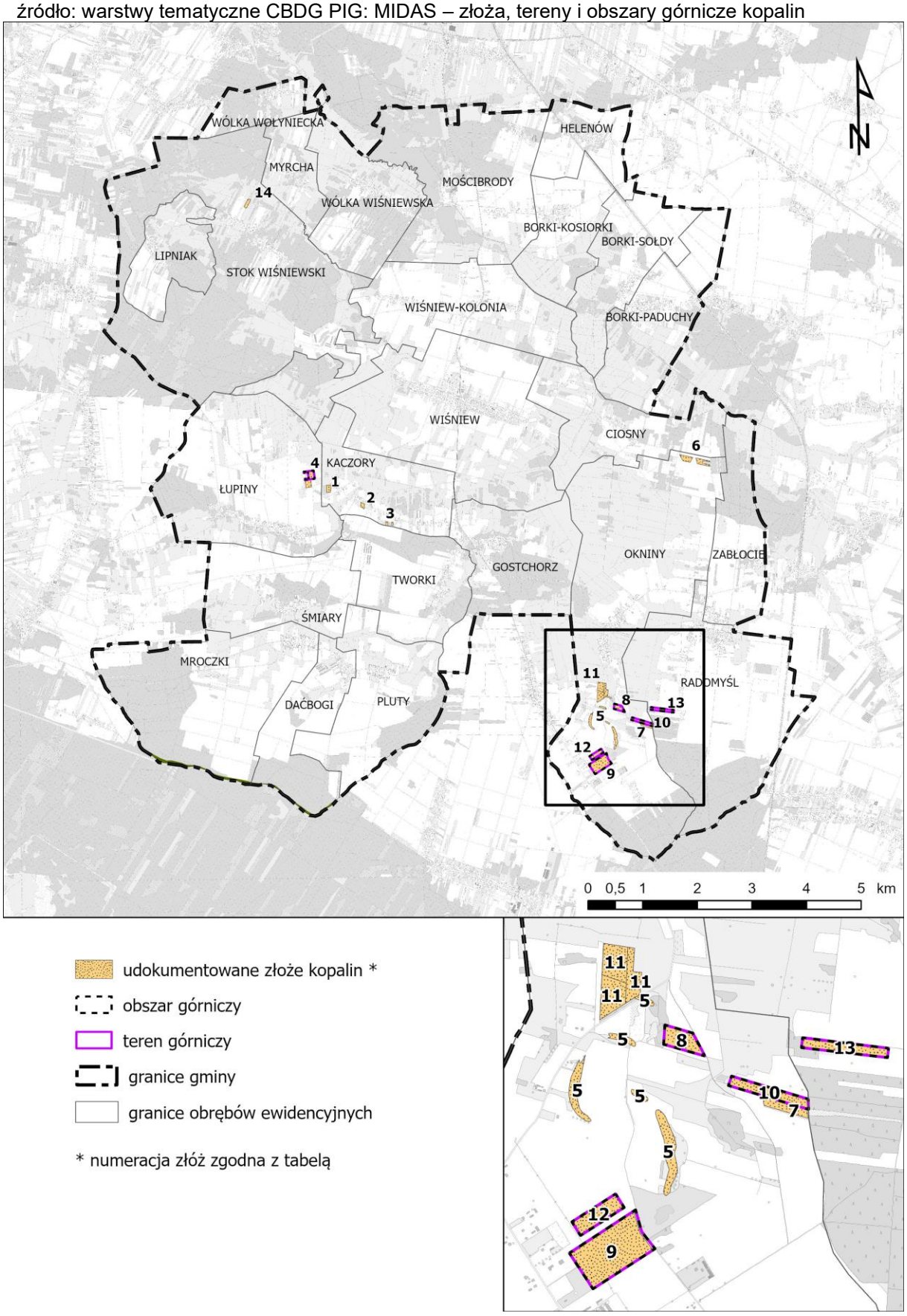

W granicach gminy Wiśniew nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

Sposób uwzględnienia terenów górniczych, obszarów górniczych wraz z filarami ochronnymi, udokumentowanych złóż kopalin, kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemnych bezzbiornikowych magazynów substancji

Dla złóż kopalin, terenów górniczych i obszarów górniczych plan ogólny wyznacza strefę górnictwa oznaczoną symbolem SG, które umożliwiają realizację wydanych decyzji koncesyjnych.

Dla strefy górnictwa określono profil dodatkowy, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Dla stref planistycznych SG, w których w profilu dodatkowym nie dopuszczono terenów produkcji i usług, nie wyznaczono wskaźników w ramach gminnych standardów urbanistycznych z uwagi na charakter strefy, w której standardy urbanistyczne wynikają bezpośrednio z wymogów technicznych i technologicznych. Wskaźniki te mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych.

Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego:

1) uwarunkowań zagospodarowania terenu górniczego oraz ograniczeń w jego użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy w obszarze górniczym, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin;
2) pasów ochronnych dla stref sąsiednich, nie objętych eksploatacją kruszyw;
3) określenia rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszyw;
   z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.

Określenie uwarunkowań zagospodarowania ww. stref oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy oraz wyznaczenie pasów ochronnych dla stref sąsiednich nastąpi na etapie sporządzenia dla tych stref miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9. Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej

Gmina Wiśniew nie stanowi gminy uzdrowiskowej, a na jej terenie nie znajdują się obszary uzdrowisk ani obszary ochrony uzdrowiskowej, o których mówi ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach o obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1135).

10. Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951 i 1688), lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej

a. Zabytki nieruchome

Na terenie gminy Wiśniew znajdują się dwa obiekty wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego – jest to zespół dworski w Mościbrodach

(nr rejestru A-423 z 21.06.1993), w którego skład wchodzi dwór, oficyna oraz park, a także piwnica ziemna w zespole dworskim (nr rejestru A-1711 z 23.06.2022).

Poza obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, występuje 136 obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków gminy.

Tabela 7 Wykaz zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków
źródło: gminna ewidencja zabytków

Lp.	Nr karty GEZ	Miejscowość	Nazwa	Czas powstania	Adres, lokalizacja	Rejestr zabytków
1.	1	Borki-Kosiorki	Kapliczka przy domu nr 22 (mur.)	l. 20 – XX w.		
2.	2	Borki-Kosiorki	Dom nr 12 (drew.)	l. 30 – XX w.		
3.	3	Borki-Kosiorki	Dom nr 15 (drew.)	l. 30 – XX w.		
4.	4	Borki-Paduchy	Kaplica przy domu nr 70 (mur.)	l. 30 – XX w., rozbudowana w l. 80 – XX w.		
5.	5	Borki-Paduchy	Dom nr 69 (drew.)	l. 30 – XX w.		
6.	6	Borki-Paduchy	Dom nr 72 (drew.)	l. 30 – XX w.		
7.	7	Borki-Paduchy	Dom nr 73 (drew.)	l. 30 – XX w.		
8.	8	Borki-Paduchy	Krzyż przydrożny przy domu nr 22 (granit, żeliwo)	1912 r.		
9.	9	Borki-Sołdy	Dom nr 6 (drew.)	pocz. XX w.		
10.	10	Borki-Sołdy	Dom nr 7 (drew.)	1 poł. XX w.		
11.	11	Ciosny	Dom nr 6 (drew.)	1 poł. XX w.		
12.	12	Ciosny	Dom nr 15 (drew.)	1 poł. XX w.		
13.	13	Ciosny	Dom nr 22 (drew.)	1 poł. XX w.		
14.	14	Ciosny	Dom nr 40 (drew.)	1 poł. XX w.		
15.	15	Ciosny	Dom nr 48 (drew.)	l. 30 – XX w.		
16.	16	Daćbogi	Szkoła powszechna ob. Świetlica nr 24 (mur.)	l. 30 – XX w.		
17.	17	Daćbogi	Dom nr 6 (drew.)	1 poł. XX w.		
18.	18	Daćbogi	Dom nr 7 (drew.)	l. 30 – XX w.		
19.	19	Daćbogi	Dom nr 20 (drew.)	1 poł. XX w.		
20.	20	Daćbogi	Dom nr 23 (drew.)	1 poł. XX w.		
21.	21	Gostchorz	Szkoła powszechna (mur.), ob. Ośrodek Wychowawczy	1929 r.		
22.	22	Gostchorz	Dom nr 27 (drew.)	l. 30 – XX w.		
23.	23	Gostchorz	Dom nr 40 (drew.)	1 poł. XX w.		
24.	24	Gostchorz	Młyn (mur.)	1 poł. XX w.		
25.	25	Gostchorz	Budynek mieszkalno-gospodarczy ob. gospodarczy (mur.)	l. 30 – XX w.		
26.	26	Helenów	Kapliczka przydrożna przy domu nr 28 (mur.)	l. 20 – XX w.		
27.	27	Kaczory	Dom nr 17 (drew.)	1 poł. XX w.		
28.	28	Kaczory	Dom nr 19 (drew.)	l. 30 – XX w.		

29.	29	Łupiny	Układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.		
30.	30	Łupiny (Jastrzębie Kąty)	Dwór nr 84 (mur.)	2 poł. XIX w.		proponowany do wpisu
31.	31	Łupiny (Jastrzębie Kąty)	Obora w zespole dworskim nr 84 (mur.)	pocz. XX w.		
32.	32	Łupiny (Jastrzębie Kąty)	Park w zespole dworskim nr 84	-		proponowany do wpisu
33.	33	Łupiny	Dom nr 1 (drew.)	l. 20 – XX w.		
34.	34	Łupiny	Dom nr 13 (drew.)	l. 20 – XX w.		
35.	35	Łupiny	Dom nr 33 (drew.)	pocz. XX w.		
36.	**36**	**Mościbrody**	**Dwór (mur.)**	**XIX/XX w.**		**A-423 z dn. 21.06.1993 r.**
37.	**37**	**Mościbrody**	**Oficyna z zespołu dworskiego (mur.)**	**pocz. XX w.**		**A-423 z dn. 21.06.1993 r.**
38.	**38**	**Mościbrody**	**Park z zespołu dworskiego**	**XIX w.**		**A-423 z dn. 21.06.1993 r.**
39.	39	Mościbrody	Czworak z zespołu dworskiego ob. budynek mieszkalny (drew.)	1938 r.		
40.	**40**	**Mościbrody**	**Piwnica z zespołu dworskiego (mur.)**	**XIX/XX w.**		**A-1711 z dn. 23.06.2022 r.**
41.	41	Mościbrody	Stodoła z zespołu dworskiego (drew.)	pocz. XX w.		
42.	42	Mościbrody	Dawna szkoła, przeniesiona ze Śmiar	l. 30 – XX w., modernizowana współcześnie		
43.	43	Mroczki	Dom nr 9 (drew.)	1 poł. XX w.		
44.	44	Mroczki	Dom nr 10 (drew.)	l. 30 – XX w.		
45.	45	Mroczki	Dom nr 27 (drew.)	1 poł. XX w.		
46.	46	Mroczki	Dom nr 28 (drew.)	l. 20 – XX w.		
47.	47	Mroczki	Dom nr 34 (drew.)	l. 30 – XX w.		
48.	48	Mroczki	Dom nr 35 (drew.)	1 poł. XX w.		
49.	49	Mroczki	Dom nr 36 (drew.)	l. 30 – XX w.		
50.	50	Mroczki	Dom nr 44 (drew.)	l. 20 – XX w.		
51.	51	Mroczki	Dom nr 45 (drew.)	pocz. XX w.		
52.	52	Nowe Okniny	Dom nr 4 (drew.)	1 poł. XX w.		
53.	53	Nowe Okniny	Dom nr 14 (drew.)	1 poł XX w.		
54.	54	Pluty	Dom nr 19 (drew.)	l. 30 – XX w.		
55.	55	Radomyśl	Układ przestrzenny miejscowości	XVI-XIX w.		
56.	56	Radomyśl (Zabłocie)	Kościół par. p.w. św. Andrzeja z Avelinu (mur.)	1931 r.		
57.	57	Radomyśl (Zabłocie)	Dzwonnica w zespole kościoła par. p.w. św. Andrzeja z Avelinu (mur.)	1931 r.		
58.	58	Radomyśl (Zabłocie)	Brama w zespole kościoła par. p.w. św. Andrzeja z Avelinu	1931 r.		

			(mur.)			
59.	59	Radomyśl (Zabłocie)	Cmentarz przykościelny w zespole par. p.w. św. Andrzeja z Avelinu (mur.)	1938 r.		
60.	60.	Radomyśl	Cmentarz parafialny	1931 r.		
61.	61	Radomyśl	Spichlerz w zagrodzie nr 3 (drew.)	1 poł. XX w.		
62.	62	Radomyśl	Dom nr 10 (drew.)	1 poł. XX w.		
63.	63	Radomyśl	Dom nr 15 (drew.)	1 poł. XX w.		
64.	64	Radomyśl	Dom nr 27 (drew.)	1 poł XX w.		
65.	65	Radomyśl	Dom nr 36 (drew.)	pocz. XX w.		
66.	66	Radomyśl	Dom nr 39 (drew.)	l. 30 – XX w.		
67.	67	Radomyśl	Dom nr 41 (drew.)	l. 30 – XX w.		
68.	68	Radomyśl	Dom nr 50 (drew.)	l. 30 – XX w.		
69.	69	Radomyśl	Dom nr 58 (drew.)	1 poł. XX w.		
70.	70	Stare Okniny	Dom nr 4 (drew.)	l. 30 – XX w.		
71.	71	Stare Okniny	Dom nr 41 (drew.)	1 poł. XX w.		
72.	72	Stare Okniny	Dom nr 46 (drew.)	1 poł. XX w.		
73.	73	Stare Okniny	Dom nr 49 (drew.)	1 poł. XX w.		
74.	74	Stare Okniny	Dom nr 56 (drew.)	l. 30 – XX w.		
75.	75	Stare Okniny	Kapliczka przydrożna przy domu nr 31 (mur.)	l. 20 – XX w.		
76.	76	Stok Wiśniewski	Układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.		
77.	77	Stok Wiśniewski	Dom nr 2 (drew.)	l. 30 – XX w.		
78.	78	Stok Wiśniewski	Dom nr 5a (drew.)	1 poł. XX w.		
79.	79	Stok Wiśniewski	Dom nr 6 (drew.)	l. 30 – XX w.		
80.	80	Stok Wiśniewski	Dom nr 7a, dawna plebania przeniesiona z Olszewa, gm. Ceranów, (drew.)	l. 20 – XX w.		
81.	82	Stok Wiśniewski	Dom nr 15 (drew.)	1 poł. XX w.		
82.	83	Stok Wiśniewski	Dom nr 16, dawna plebania przeniesiona z Jabłonnej Lackiej, powiat sokołowski, (drew.)	pocz. XX w.	posiadłość zwana „Chaleszczyzną”	
83.	84	Stok Wiśniewski	Dom nr 17, przeniesiony z Krynki gm. Łuków, (drew.)	pocz. XX w.	posiadłość zwana „Chaleszczyzną”	
84.	85	Stok Wiśniewski	Wiatrak z zagrody nr 17, przeniesiony z miejscowości Zahajki, koło Międzyrzeca Podlaskiego, (drew.)	pocz. XX w., odnowiony współcześni e	posiadłość zwana „Chaleszczyzną”	
85.	86	Stok Wiśniewski	Dom nr 31 (drew.)	1 poł. XX w.		
86.	87	Stok Wiśniewski	Dom nr 33 (drew.)	l. 30 – XX w.		
87.	88	Śmiary	Układ przestrzenny miejscowości	XVI-XIX w.		

88.	89	Śmiary	Kapliczka przydrożna (mur.)	l. 20 – XX w., odnowiona współcześni e	przy strażnicy OSP	
89.	90	Śmiary	Dom nr 1 (drew.)	l. 30 – XX w.		
90.	91	Śmiary	Dom nr 3 (drew.)	1 poł. XX w.		
91.	92	Śmiary	Dom nr 6 (drew.)	1 poł. XX w.		
92.	93	Śmiary	Dom nr 7b (drew.)	1 poł. XX w.		
93.	94	Śmiary	Dom nr 14 (drew.)	l. 20 – XX w.		
94.	96	Śmiary	Dom nr 17 (drew.)	1 poł. XX w.		
95.	97	Śmiary	Dom nr 21 (drew.)	1 poł. XX w.		
96.	98	Śmiary	Dom nr 38 (drew.)	1 poł. XX w.		
97.	99	Śmiary	Dom nr 45 (drew.)	1 poł. XX w.		
98.	100	Śmiary	Dom nr 62 (drew.)	l. 30 – XX w.		
99.	101	Śmiary	Młyn motorowy (mur.)	1 poł. XX w.		
100.	102	Tworki	Układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.		
101.	103	Tworki	Dom nr 27 (drew.)	l. 20 – XX w.		
102.	104	Tworki	Dom nr 31 (drew.)	1 poł. XX w.		
103.	105	Tworki	Dom nr 35 (drew.)	l. 30 – XX w.		
104.	106	Tworki	Dom nr 47 (drew.)	1 poł. XX w.		
105.	107	Tworki	Dom nr 59 (drew.)	1 poł. XX w.		
106.	108	Tworki	Kuźnia przy domu nr 49 (drew.)	1 poł. XX w.		
107.	109	Wiśniew	Układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.		
108.	110	Wiśniew	Kościół par. pw. Najświętszego Serca Jezusowego (mur.)	1945-1954 r.		
109.	111	Wiśniew	Cmentarz parafialny	1920 r.		
110.	112	Wiśniew	Krzyż poświęcony poległym w latach 1914-1921 (masa betonowa)	l. 30 – XX w.	ustawiony przed budynkiem Urzędu Gminy	
111.	113	Wiśniew	Dom (drew.)	1 poł. XX w.	ul. Batalionów Chłopskich 22	
112.	114	Wiśniew	Dom (drew.)	l. 20 – XX w.	ul. Batalionów Chłopskich 28	
113.	115	Wiśniew	Dom (drew.)	1 poł. XX w.	ul. Batalionów Chłopskich 70	
114.	116	Wiśniew	Dom (drew.)	l. 30 – XX w.	ul. Batalionów Chłopskich 71	
115.	117	Wiśniew	Krzyż przydrożny przy domu nr 71 (granit)	1917 r.	ul. Batalionów Chłopskich 71	
116.	118	Wiśniew	Szkoła powszechna ob. Zespół Oświatowy (mur.)	k. XIX w.	ul. T. Kościuszki 54	
117.	119	Wiśniew	Dom (drew.)	1 poł. XX w.	ul. T. Kościuszki 2	
118.	120	Wiśniew	Dom (drew.)	l. 30 – XX w.	ul. T. Kościuszki 27	
119.	121	Wiśniew	Obora w zagrodzie nr 38 (drew.)	l. 30 – XX w.	ul. T. Kościuszki 38	
120.	122	Wiśniew	Spichlerz w zagrodzie nr 38 (drew.)	l. 30 – XX w.	ul. T. Kościuszki 38	
121.	123	Wiśniew	Stodoła w zagrodzie nr	l. 30 – XX w.	ul. T. Kościuszki 38	

			38 (drew.)			
122.	124	Wiśniew	Dom (drew.)	pocz. XX w.	ul. T. Kościuszki 57	
123.	125	Wiśniew	Dom (drew.)	1 poł. XX w.	ul. T. Kościuszki 56	
124.	126	Wiśniew	Dom (drew.)	I. 20 – XX w.	ul. T. Kościuszki 66	
125.	127	Wiśniew	Dom (drew.)	I. 20 – XX w.	ul. T. Kościuszki 71	
126.	128	Wiśniew	Dom (drew.)	1 poł. XX w.	ul. T. Kościuszki 73	
127.	129	Wiśniew	Dom (drew.)	I. 20 – XX w.	ul. T. Kościuszki 92	
128.	130	Wiśniew-Kolonia	Dom nr 41 (drew.)	I. 30 – XX w.		
129.	131	Wiśniew-Kolonia	Dom nr 49 (drew.)	1 poł. XX w.		
130.	132	Wólka Wiśniewska	Układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.		
131.	133	Wólka Wiśniewska	Dom nr 17	I. 20 – XX w.		
132.	134	Wólka Wiśniewska	Dom nr 19	I. 30 – XX w.		
133.	135	Wólka Wiśniewska	Dom nr 47 (drew.)	I. 20 – XX w.		
134.	136	Wólka Wiśniewska	Dom nr 53 (drew.)	pocz. XX w.		
135.	137	Wólka Wiśniewska	Dom nr 62 (drew.)	I. 30 – XX w.		
136.		Mościbrody	Aleja prowadząca do zespołu dworskiego			

Rysunek 10 Rejestr zabytków
źródło: opracowanie własne na podstawie danych NID

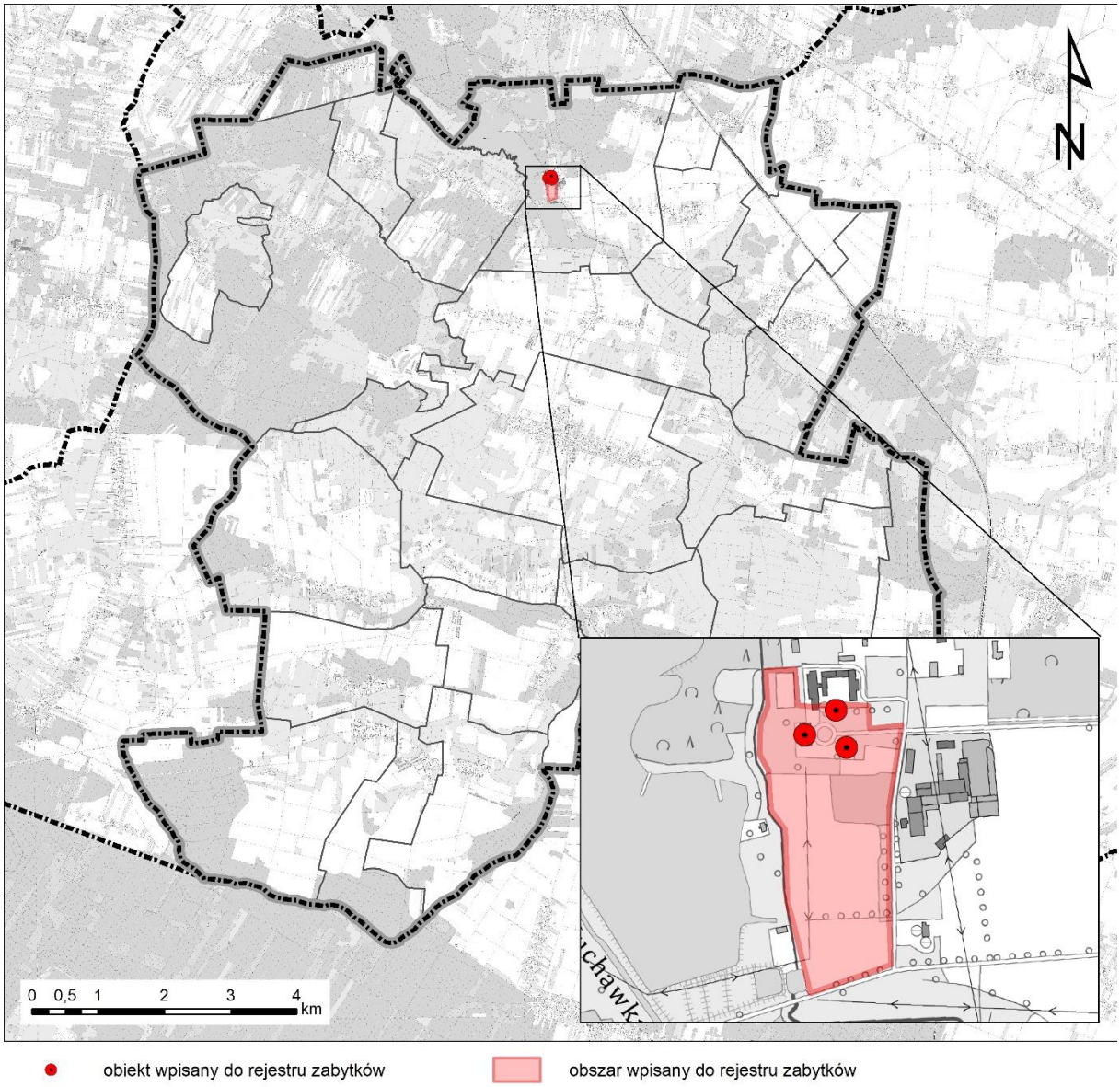

Rysunek 11 Gminna ewidencja zabytków
źródło: opracowanie własne na podstawie gminnej ewidencji zabytków i danych NID

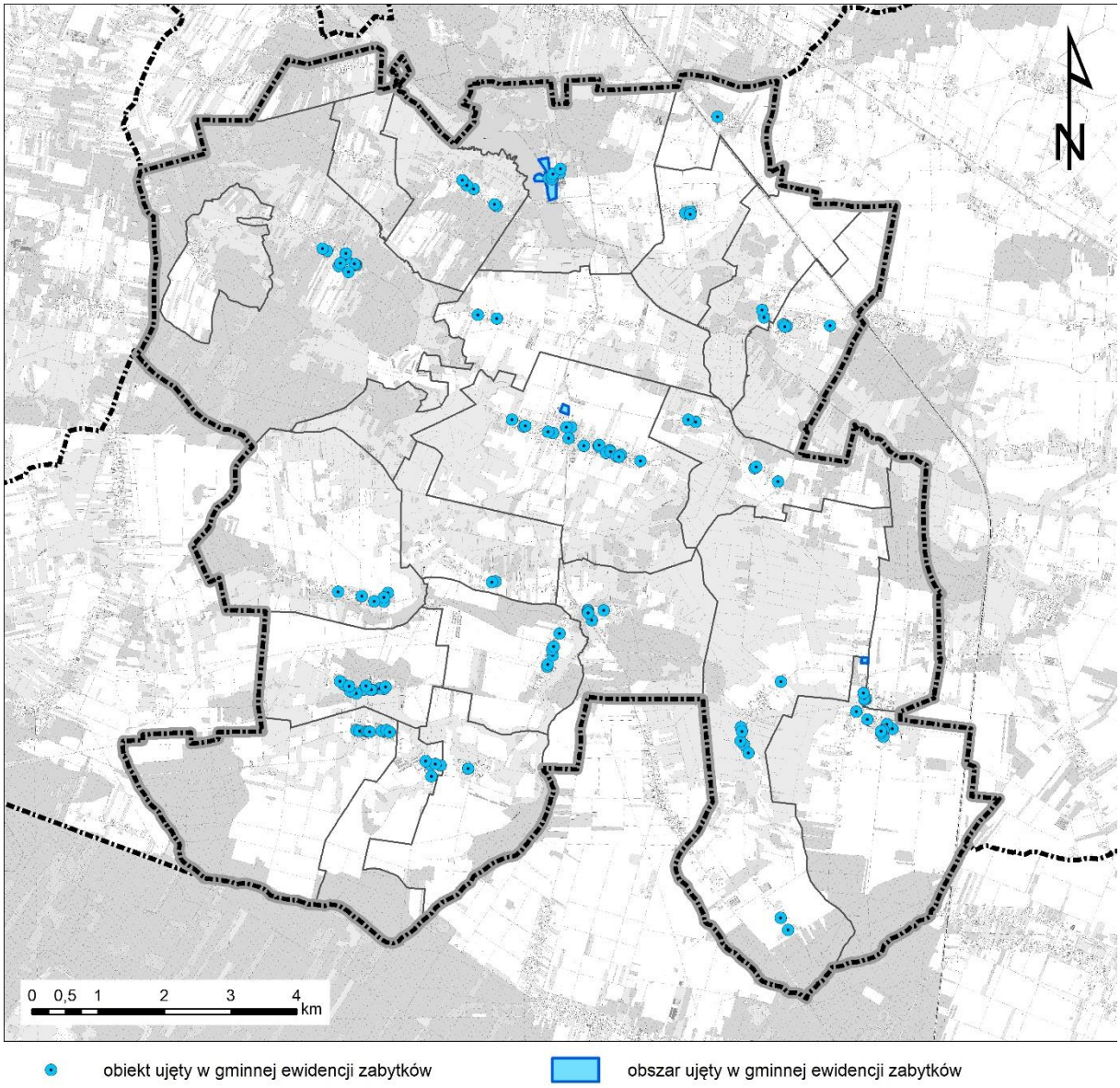

b. Zabytki archeologiczne

W gminnej ewidencji zabytków gminy Wiśniew znajdują się łącznie 103 zabytki archeologiczne. Brak jest obiektów ujętych w rejestrze zabytków. Ponadto, występują zabytki wykazywane w AZP a nieujęte w GEZ.

Tabela 8 Wykaz zabytków archeologicznych
źródło: gminna ewidencja zabytków, dane NID

Lp.	Nr karty GEZ	Miejscowość	Stanowisko archeologiczne	Czas powstania	Nr AZP
1.	1	Borki-Kosiorki	1. ślad osadnictwa 2. osada	1. epoka kamienia – epoka brązu 2. okres nowożytny	59-79/1/6
2.	2	Borki-Kosiorki	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. epoka brązu 2. okres nowożytny	59-79/2/7
3.	3	Borki-Kosiorki	1. ślad osadnictwa	1. późne średniowiecze	59-79/2/8

			2. ślad osadnictwa	2. okres nowożytny	
4.	4	Ciosny	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. wczesne średniowiecze 2. wczesne średniowiecze	60-79/1/10
5.	5	Ciosny	1. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia	60-79/2/11
6.	6	Daćbogi	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. XVI w. 2. XVII w.	61-78/1/13
7.	7	Kaczory	1. punkt osadniczy	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/1/11
8.	8	Kaczory	1. osada?	1. 2 poł. XVII – 1 poł XVIII w.	60-78/2/12
9.	9	Kaczory	1. punkt osadniczy	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/3/13
10.	10	Lipniak	1. wieś historyczna	1. XVII – XVIII w.	59-78/1/74
11.	11	Łupiny	1. ślad osadnictwa	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/1/14
12.	12	Łupiny	1. ślad osadnictwa	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/2/15
13.	13	Łupiny	1. cmentarzysko szkieletowe	-	60-78
14.	14	Łupiny Kolonia	1. ślad osadnictwa	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/1/16
15.	15	Łupiny Kolonia	1. ślad osadnictwa	1. w poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/2/17
16.	16	Mościbrody	1. ślad osadnictwa	1. okres nowożytny	59-79/1/4
17.	17	Mościbrody	1. cmentarzysko szkieletowe	1. okres nowożytny	59-78
18.	18	Mościbrody Kolonia	1. ślady osadnictwa	1. wczesne średniowiecze	59-78/1/72
19.	19	Mościbrody Kolonia	1. ślad osadnictwa 2. ślady osadnictwa	1. epoka kamienia – epoka brązu 2. XVII – XVIII w.	59-78/2/73
20.	20	Mościbrody Kolonia	1. znalezisko siekierki i elementów drewnianych	-	59-78
21.	21	Mroczki	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. ? 2. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/1/14
22.	22	Mroczki	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa 3. ślad osadnictwa 4. osada	1. VI – VII w. 2. koniec XV – pocz. XVI w. 3. poł. XVI w. 4. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/2/15
23.	23	Myrcha	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia 2. starożytność	59-78/1/29
24.	24	Myrcha	1. ślady osadnictwa 2. ślady osadnictwa	1. wczesne średniowiecze 2. późne średniowiecze	59-78/2/30
25.	25	Myrcha	1. ślady osadnictwa	1. XI – XII w.	29-78/3/31
26.	26	Myrcha	1. wieś historyczna	1. XVI – XVII w.	59-78/4/32
27.	27	Myrcha	1. ślad osadnictwa 2. ślady osadnictwa 3. ślady osadnictwa	1. XI – XII w. 2. XIV – XV w. 3. XVI – XVII w.	59-78/5/33
28.	28	Myrcha	1. nieokreślone	1. nieokreślony	59-78/6/34
29.	29	Myrcha	1. osada?	1. XV – XVI w.	59-78/7/35
30.	30	Myrcha	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. wczesne średniowiecze 2. nieokreślony	59-78/8/36
31.	31	Myrcha	1. ślady osadnictwa	1. epoka brązu – wczesna epoka żelaza	59-78/9/37
32.	32	Pluty	1. ślad osadnictwa	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/1/7
33.	33	Pluty	1. urządzenie produkcyjno-gospodarcze (piec?) 2. ślad osadnictwa	1. ? 2. XVII w.	61-78/2/8
34.	34	Pluty	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. ? 2. 1 poł. XVII w.	61-78/3/9

			3. punkt osadniczy	3. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	
35.	35	Pluty	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. ? 2. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/4/10
36.	36	Pluty	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. ? 2. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/5/11
37.	37	Pluty	1. ślad osadnictwa	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/6/12
38.	38	Pluty Kolonia	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. ? 2. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/1/6
39.	39	Radomyśl	1. cmentarzysko szkieletowe	1. nie określony	61-79
40.	40	Stok Wiśniewski	1. cmentarzysko	1. nieokreślony	59-78/1/1
41.	41	Stok Wiśniewski	1. ślad osadnictwa, 2. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia – epoka brązu 2. starożytność	59-78/2/38
42.	42	Stok Wiśniewski	1. obozowisko? 2. osada 3. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia – epoka brązu 2. XVII – XVIII w. 3. XIX w.	59-78/3/39
43.	43	Stok Wiśniewski	1. ślad osadnictwa 2. ślady osadnictwa	1. epoka kamienia – epoka brązu 2. starożytność	59-78/4/40
44.	44	Stok Wiśniewski	1. ślady osadnictwa	1. paleolit schyłkowy	59-78/5/41
45.	45	Stok Wiśniewski	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa 3. ślad osadnictwa 4. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia 2. neolit 3. epoka kamienia – epoka brązu 4. epoka brązu	59-78/6/42
46.	46	Stok Wiśniewski			59-78/7/43
47.	47	Stok Wiśniewski	1. ślady osadnictwa 2. ślady osadnictwa	1. XII – XIII w. 2. XVI – XVII w.	59-78/8/44
48.	48	Stok Wiśniewski	1. ślad osadnictwa 2. ślady osadnictwa 3. ślad osadnictwa 4. wieś historyczna	1. epoka kamienia – epoka brązu 2. XI – XII w. 3. późne średniowiecze 4. XVI – XVIII w.	59-78/9/45
49.	49	Stok Wiśniewski	1. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia	59-78/10/46
50.	50	Stok Wiśniewski	1. osada	1. XVI – XVII w.	59-78/11/47
51.	51	Stok Wiśniewski	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa 3. ślady osadnictwa	1. epoka brązu 2. XV-XVI w. 3. nieokreślony	59-78/12/48
52.	52	Stok Wiśniewski	1. ślad osadnictwa?	1. epoka brązu – wczesna epoka żelaza	59-78/13/49
53.	53	Stok Wiśniewski	1. mogiłki	1. okres nowożytny	59-78
54.	54	Śmiary	1. ślad osadnictwa 2. osada	1. 2 poł. XVI w. 2. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/1/16
55.	55	Śmiary (Jastrzębie)	1. skarb 15 monet srebrnych	1. XVII/XVIII w.	61-78
56.	56	Śmiary (Jastrzębie)	1. znalezisko luźne, siekierki kamienne	1. okres neolitu?	61-78
57.	57	Śmiary (Jastrzębie)	1. cmentarzysko szkieletowe	-	61-78
58.	58	Śmiary (Jastrzębie)	1. cmentarzysko szkieletowe	-	61-78
59.	59	Tworki	1. ślad osadnictwa 2. punkt osadniczy	1. XVI w. 2. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/1/1
60.	60.	Tworki	1. punkt osadniczy	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/2/2
61.	61	Tworki	2. punkt osadniczy	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/3/3
62.	62	Tworki	1. ślad osadnictwa 2. punkt osadniczy	1. w poł. XVI w. 2. 2 poł. XVII w. – 1 poł. XVIII	61-78/4/4

				w.	
63.	63	Tworki	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. wczesne średniowiecze 2. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	61-78/5/5
64.	64	Wiśniew	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa 3. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia 2. epoka brązu 3. XI w.	60-78/1/1
65.	65	Wiśniew	1. ślad osadnictwa	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/2/2
66.	66	Wiśniew	1. ślad osadnictwa	1. ?	60-78/3/3
67.	67	Wiśniew	1. ślad osadnictwa	1. późne średniowiecze, 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/4/4
68.	68	Wiśniew	1. punkt osadniczy	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/5/5
69.	69	Wiśniew	1. znalezisko krzemieni po obozowisku	1. środkowa epoka kamienia	60-78
70.	70	Wiśniew Kolonia	1. znalezisko luźne	1. neolit	59-78/1/2
71.	71	Wiśniew Kolonia	1. ślady osadnictwa	1. epoka brązu	59-78/2/66
72.	72	Wiśniew Kolonia	1. ślad osadnictwa 2. osada	1. epoka brązu 2. IX – X w.	59-78/3/67
73.	73	Wiśniew Kolonia	1. ślad osadnictwa 2. ślady osadnictwa	1. wczesne średniowiecze 2. XVI – XVIII w.	59-78/4/69
74.	74	Wiśniew Kolonia	1. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia – epoka brązu	59-78/5/70
75.	75	Wiśniew Kolonia	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa 3. ślady osadnictwa	1. epoka kamienia 2. starożytność 3. późne średniowiecze	59-78/6/71
76.	76	Wiśniew Kolonia	1. punkt osadniczy	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII	60-78/1/7
77.	77	Wiśniew Kolonia	1. punkt osadniczy 2. punkt osadniczy 3. punkt osadniczy 4. punk osadniczy	1. ? 2. starożytność 3. epoka brązu 4. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/2/8
78.	78	Wiśniew Kolonia	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa 3. ślad osadnictwa 4. osada	1. ? 2. późne średniowiecze 3. XVI – XVII w. 4. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/3/9
79.	79	Wiśniew Kolonia	1. osada	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/4/10
80.	80	Wiśniew Kolonia			60-78
81.	81	Wiśniew Ogrody	1. ślad osadnictwa	1. 2 poł. XVII – 1 poł. XVIII w.	60-78/1/6
82.	82	Wólka Wiśniewska	1. cmentarzysko („Mogiłki”)	1. nieokreślony	59-78/1/3
83.	83	Wólka Wiśniewska	1. ślad osadnictwa	1. epoka brązu – wczesna epoka żelaza	59-78/2/50
84.	84	Wólka Wiśniewska	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa 3. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia 2. XV – XVI w. 3. XVII – XVIII w.	59-78/3/51
85.	85	Wólka Wiśniewska	1. obozowisko 2. ślady osadnictwa 3. ślad osadnictwa	1. mezolit 2. starożytność – wczesne średniowiecze 3. nieokreślony	59-78/4/52
86.	86	Wólka Wiśniewska	1. ślad osadnictwa	1. wczesna epoka brązu	59-78/5/53
87.	87	Wólka Wiśniewska	2. ślad osadnictwa 3. ślad osadnictwa 4. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia 2. XV – XVI w. 3. XVI – XVIII w.	59-78/6/54
88.	88	Wólka Wiśniewska	5. obiekt osadniczy	1. nieokreślony	59-78/7/55
89.	89	Wólka Wiśniewska	1. ślad osadnictwa 2. ślady osadnictwa 3. osada 4. osada	1. wczesne średniowiecze 2. późne średniowiecze 3. XVI – XVII w. 4. XVII – XVIII w.	59-78/8/56
90.	90	Wólka Wiśniewska	1. ślad osadnictwa	1. wczesna epoka brązu	59-78/9/57

91.	91	Wólka Wiśniewska	1. ślady osadnictwa	1. XII – XIII w.	59-78/10/58
92.	92	Wólka Wiśniewska	1. ślad osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. epoka kamienia 2. epoka brązu	59-78/11/59
93.	93	Wólka Wiśniewska	1. obozowisko 2. ślad osadnictwa 3. ślad osadnictwa	1. mezolit 2. późne średniowiecze 3. nieokreślony	59-78/12/60
94.	94	Wólka Wiśniewska	1. ślady osadnictwa 2. ślad osadnictwa	1. wczesna epoka brązu	59-78/13/61
95.	95	Wólka Wiśniewska	1. osada	1. wczesna epoka brązu	29-78/14/62
96.	96	Wólka Wiśniewska	1. ślady osadnictwa	1. epoka brązu	59-78/15/63
97.	97	Wólka Wiśniewska	1. ślady osadnictwa	1. starożytność	59-78/16/64
98.	98	Wólka Wiśniewska	1. ślady osadnictwa 2. osada	1. neolit 2. X – XI w.	59-78/17/65
99.	99	Wólka Wiśniewska	1. ślady osadnictwa 2. ślady osadnictwa 3. ślady osadnictwa	1. XI – XII w. 2. okres nowożytny 3. XVII – XVIII	59-78/18/68
100.	100	Wólka Wiśniewska	1. znalezisko luźne, siekierki krzemienne	1. okres nowożytny	59-78
101.	101	Wólka Wołyniecka	1. ślady osadnictwa	1. starożytność	59-78/1/26
102.	102	Wólka Wołyniecka	1. ślad osadnictwa 2. ślady osadnictwa	1. starożytność 2. XIV – XV w.	59-78/2/27
103.	103	Wólka Wołyniecka	1. wieś historyczna	1. XVI – XVIII w.	59-78/3/28
104.		Borki-Kosiorki	1. wieś historyczna		59-79/3/11
105.		Gostchorz	1. wieś historyczna		60-79/1/14
106.		Kaczory	1. wieś historyczna		60-78/4/18
107.		Tworki	1. wieś historyczna		61-78/6/17
108.		Wiśniew Kolonia	1. znalezisko luźne		59-78/1/2
109.		Wiśniew Kolonia	1. wieś historyczna		59-78/8/75
110.		Wiśniew Kolonia	1. starostwo, dwór		59-78/9/76

Rysunek 12 Zabytki archeologiczne
źródło: opracowanie własne na podstawie danych NID

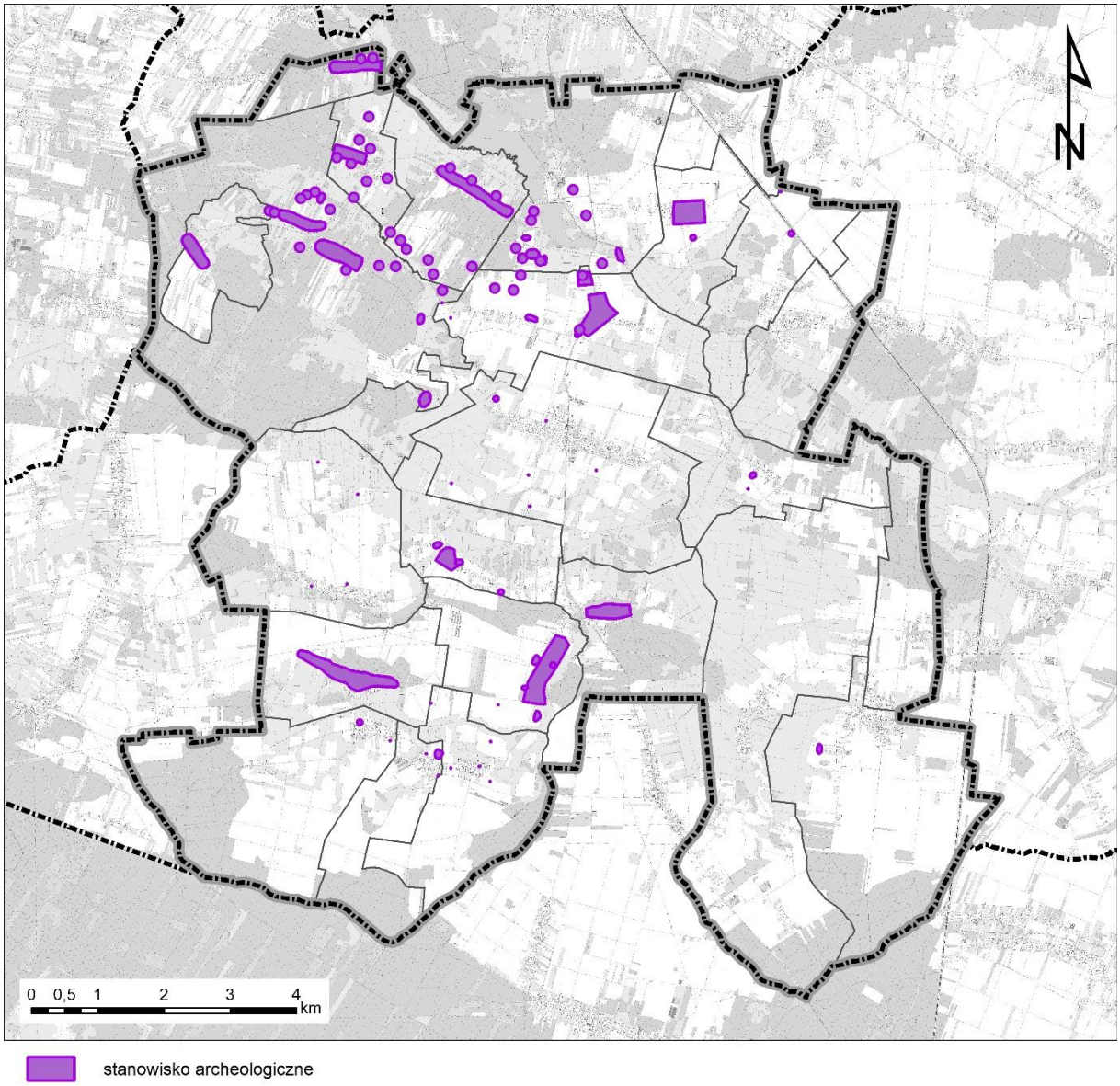

c. Dobra kultury współczesnej

Na terenie gminy **brak jest obiektów** stanowiących dobra kultury współczesnej.

Sposób uwzględnienia zabytków objętych formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951 i 1688) lub ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Dla zabytków objętych formami ochrony **wyznaczono** strefy planistyczne **umożliwiające ochronę substancji zabytku**, jego formy, otoczenia oraz kompozycji. Ochronę zabytków ujętych w rejestrze zabytków, w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków uwzględniono poprzez określenie profili funkcjonalnych umożliwiających zachowanie funkcji tych obiektów, natomiast określone **wskaźniki w ramach gminnych standardów urbanistycznych uwzględniają** dotychczasowe ustalenia dokumentów planistycznych oraz umożliwiają

realizację zabudowy z zachowaniem ich formy, zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków.

Dla obiektów ujętych w rejestrze zabytków województwa mazowieckiego określono strefy planistyczne 83SU, 7SN, zgodne z obecnym sposobem zagospodarowania i wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Określone standardy urbanistyczne zostały dostosowane do walorów obiektów zabytkowych oraz umożliwiają na późniejszym etapie wprowadzenia rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu.

Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z obiektami ujętymi w rejestrze zabytków oraz zabytkami archeologicznymi **zostały wskazane** w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami natomiast zasady ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków **będą ustalane** na etapie miejscowych planów. **Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego zasad działalności inwestycyjnej oraz wyznaczenie stref konserwatorskich z uwagi na ściśle określony zakres planu ogólnego.**

11. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

Na terenie gminy Wiśniew nie występują pomniki zagłady ustalone przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120), w związku z czym nie wyznacza się takich terenów i ich stref ochronnych.

12. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na podstawie Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. Min. Inf. poz. 38 z późn. zm.), wskazuje się tereny zamknięte, przez które przebiegają linie kolejowe:

- obr. Borki Kosiorki: dz. ew. nr 500;
- obr. Borki-Paduchy: dz. ew. nr 780;
- obr. Borki Sołdy: dz. ew. nr 85;
- obr. Helenów: dz. ew. nr 393;
- obr. Radomyśl: dz. ew. nr 1160, 1160/1.

Nie wyznaczono dla terenu zamkniętego stref ochronnych.

Na obszarze gminy nie występują teren zamknięte pełniące funkcje wojskowe ani tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa. W bezpośrednim sąsiedztwie granicy gminy Wiśniew, na terenie gminy Siedlce zlokalizowany jest teren zamknięty Grabianów (pozycja 136). Dla terenu tego ustalona jest strefa ochronna (zagrożenia VBD), której zasięg obejmuje północno zachodnią część gminy Wiśniew (fragmenty obrębów Wólka Wołyniecka, Myrcha i Wólka Wiśniewska).

W strefie zagrożenia VBD obowiązuje zakaz:

- budowy obiektów i zakładów (instalacji) o dużym znaczeniu gospodarczym;
- budowy budynków użyteczności publicznej, w których gromadzi się i przebywa bardzo duża liczba osób np.: szpitale, szkoły, kościoły, stadiony, centra kongresowe, centra handlowe itp.;
- lokalizacji zabudowy gęsto zaludnionej zabudowy zwartej;
- organizacji miejsc masowych zgromadzeń;
- budowy obiektów o konstrukcji wrażliwej szczególnie podatnej na oddziaływanie fali uderzeniowej (np. posiadających przeszklone ściany zewnętrzne), tj. galerie handlowe, centra wystawiennicze itp.).

Rysunek 13 Tereny zamknięte resortu obrony narodowej
źródło: opracowanie własne na podstawie danych CWCR

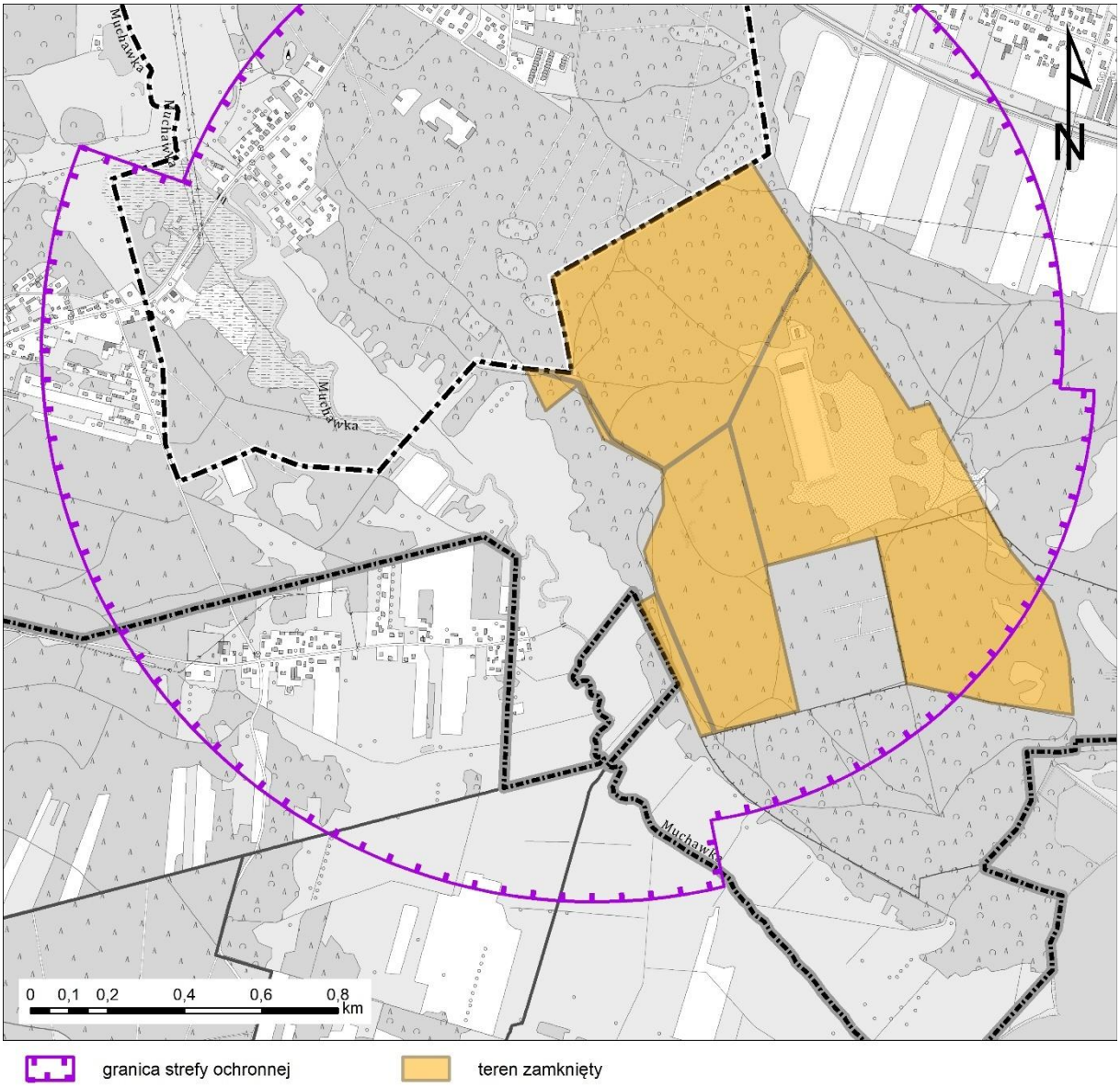

Sposób uwzględnienia terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Kolejowy teren zamknięty został objęty strefą komunikacyjną 1-2SK. W jego sąsiedztwie, w celu zapewnienia eksploatacji linii kolejowej, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także bezpieczeństwa ruchu kolejowego obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu transportu kolejowego, w tym szczegółowe zasady zagospodarowania terenu.

W granicach strefy ochronnej terenu zamkniętego resortu obrony narodowej w pierwszej kolejności wyznaczono strefy planistyczne SJ, SZ i SP wynikające z istniejącej zabudowy miejscowości Wólka Wołyniecka. Rozszerzono również zasięg strefy SJ w ramach wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy, a także wskazano tereny pod rozwój funkcji rolniczych w strefie SR oraz zabudowy usługowej w strefie SU.

Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego wynikających z ograniczeń strefy

zagrożenia VBD. Określenie warunków zagospodarowania ww. stref oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, nastąpi na etapie sporządzenia dla tych stref miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

13. Obszary ograniczonego użytkowania

Na terenie gminy Wiśniew nie są wyznaczone obszary ograniczonego użytkowania ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 poz. 647 z późn. zm.).

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na obszarze gminy Wiśniew nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Rekultywacją powinny zostań objęte tereny zdegradowane i przekształcone przez działalność człowieka, m.in. tereny przeznaczone pod eksploatację kopalin (udokumentowane złoża, w których eksploatacja została zakończona). Aktualnie na terenie gminy Wiśniew zlokalizowanych jest 7 obszarów i terenów górniczych oraz 14 złóż kopalin. W przyszłości, po wyczerpaniu zasobów złóż i zakończeniu eksploatacji, tereny te będą wymagały przeprowadzenia rekultywacji. Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja, polegająca na przywróceniu wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdegradowanym, pozwala na wykorzystanie wartości użytkowych terenu. Tereny poeksploatacyjne należy rekultywować zgodnie z kierunkiem i w terminie określonym w decyzjach administracyjnych. Rekultywacja gruntów i zagospodarowanie terenów po działalności górniczej winny być prowadzone zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych.

15. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Na obszarze gminy Wiśniew nie uchwalono obszaru zdegradowanego ani obszaru rewitalizacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

16. Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją

Zgodnie z art. 118b ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 poz. 647 z późn. zm.) rada powiatu może, w drodze uchwały, wyznaczyć obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją. Na dzień sporządzenia planu ogólnego gminy Wiśniew rada powiatu siedleckiego nie wprowadziła takiej uchwały.

17. Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne

Na terenie gminy Wiśniew użytki rolne stanowią 74,4% jej powierzchni. Większość z tego stanowią grunty orne (57,2% użytków rolnych). Łąki i pastwiska trwałe stanowią 35,9% użytków rolnych. Na terenie gminy Wiśniew użytki rolne w klasie od II do III mają powierzchnię 748,70 ha, co stanowi 7,98% powierzchni użytków rolnych. Nie występują użytki rolne klasy I.

Udział terenów leśnych w powierzchni gminy jest wynosi ok. 21,5%. Ogółem grunty leśne zajmują powierzchnię 2 713,04 ha.

Rysunek 14 Gleby wysokich klas bonitacyjnych i grunty leśne
źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

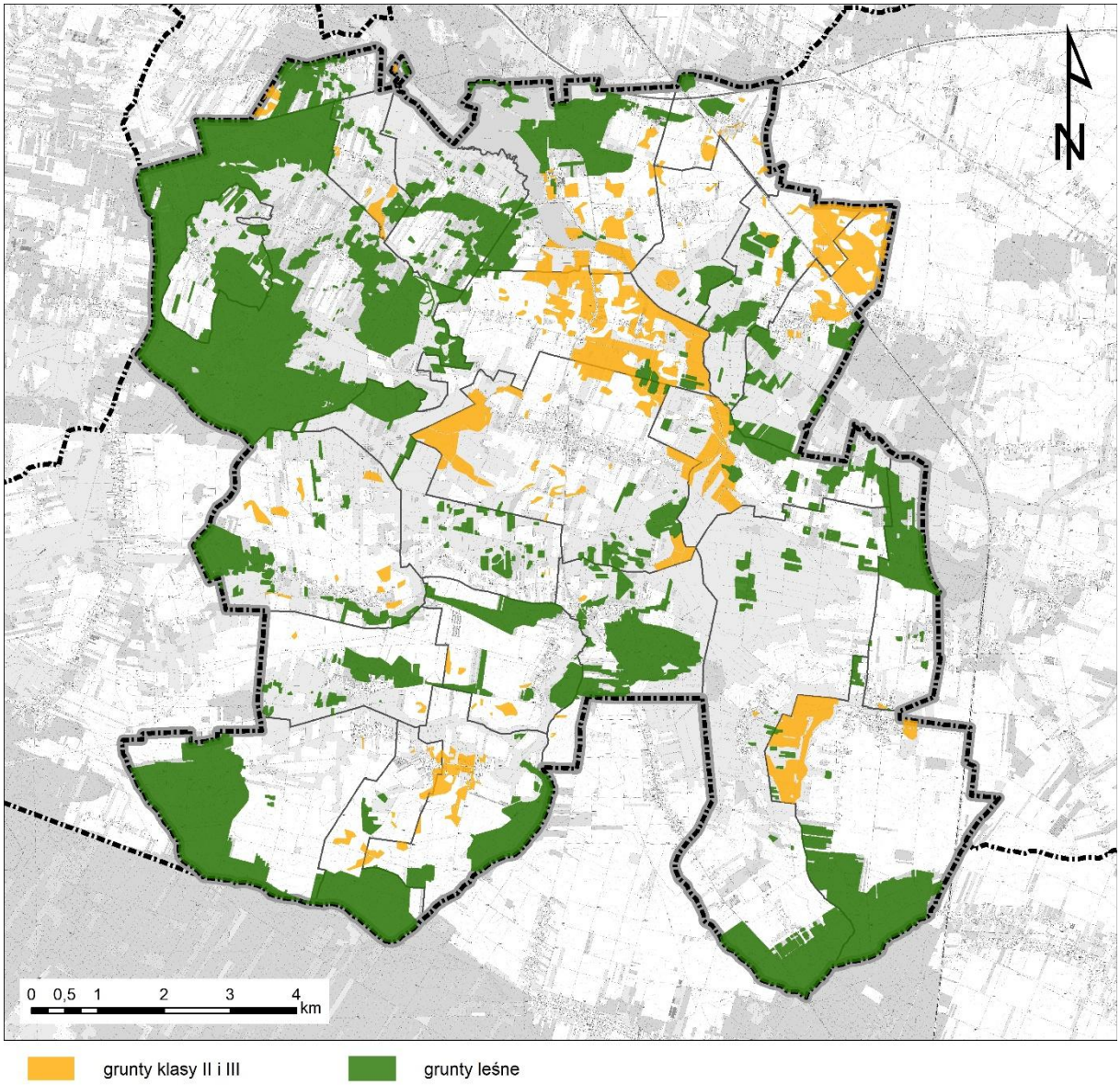

Sposób uwzględnienia gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III oraz gruntów leśnych

Plan ogólny w większości wyznacza dla terenów klas II – III strefę otwartą lub wielofunkcyjną z zabudową zagrodową w przypadku istniejących zabudowań. Ponadto rozszerzając granice obszarów uzupełnienia zabudowy, uwzględniono użytki rolne klas II – III i obszary te wyznaczono wyłącznie w odległości nie większej niż 50 m:

- od obrysu budynków położonych w zgrupowaniach o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia OUZ;
- od granicy pasa drogowego drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320), z wyłączeniem dróg ekspresowych i autostrad.

W planie ogólnym dla większości gruntów leśnych wyznaczono strefę otwartą (w profilu dodatkowym dopuszczając jedynie teren zieleni urządzonej) lub inne strefy w zależności od obecnego zagospodarowania oraz polityki przestrzennej gminy określonej w obowiązujących dokumentach planistycznych. Ponadto w profilu dodatkowym wszystkich

pozostałych typów stref jako przeznaczenie dopuszczalne wyznaczono teren lasu.

18. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Na terenie gminy Wiśniew nie występują zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR) oraz zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

19. Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego

Na terenie gminy Wiśniew nie występują obszary nadbrzeżne ustalone przepisami ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1125 z późn.zm.).

20. Rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu

a. Infrastruktura społeczna

Administracja

Realizacją spraw publicznych o znaczeniu lokalnym w gminie Wiśniew zajmuje się Urząd Gminy, zlokalizowany w Wiśniewie przy ul. Siedleckiej 13. Na terenie gminy brak jest obiektów administracji publicznej o zasięgu ponadgminnym.

Oświata

Sieć placówek oświatowych w gminie Wiśniew tworzą placówki publiczne:

- Zespół Oświatowy w Wiśniewie (312 uczniów):
  - Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego (239 uczniów)
    - uczniowie szkoły podstawowej – 199,
    - uczniowie oddziału przedszkolnego – 40,
  - Przedszkole Samorządowe (73 uczniów),
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Radomyśli (119 uczniów):
  - uczniowie szkoły podstawowej – 79,
  - uczniowie oddziału przedszkolnego – 40,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Śmiarach (113 uczniów)
  - uczniowie szkoły podstawowej – 69,
  - uczniowie oddziału przedszkolnego – 44[3];

oraz niepubliczne:

- Specjalne Liceum Ogólnokształcące w Gostchorzy (31 uczniów),
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Gostchorzy (34 uczniów)[4].

Na terenie gminy brak jest publicznych żłobków. Natomiast w szkołach podstawowych w Radomyśli i Śmiarach funkcjonuje po 5 miejsc opieki dla dzieci do 3 lat, finansowanych z programu Aktywny Maluch+[5].

[3] Raport o Stanie Gminy za 2024 r. – liczba uczniów w miesiącach IX-XII
[4] Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych, dostęp: 24.06.2025
[5] Raport o Stanie Gminy za 2024 r.

Najbliższe placówki umożliwiające kształcenie na poziomie ponadpodstawowym zlokalizowane są w Siedlcach i Łukowie.

Kultura i sport

Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Wiśniewie (ul. Batalionów Chłopskich 2), prowadzący działalność kulturalną, sportową i edukacyjną. W strukturze Ośrodka i pod tym samym adresem funkcjonuje także Gminna Biblioteka Publiczna w Wiśniewie. W 2020 r. jej księgozbiór liczył ok. 13,5 tys. woluminów[6]. Ponadto, we wsiach Borki-Kosiorki, Borki Paduchy, Daćbogi, Helenów, Łupiny, Okniny, Radomyśl, Śmiary, Tworki, Wiśniew-Kolonia, Wólka Wiśniewska funkcjonują mniejsze obiekty służące integracji mieszkańców jak świetlice wiejskie lub centrum integracyjno-edukacyjne.

Największym obiektem sportowym w Gminie jest otwarty w 2019 r., regularnie użytkowany, wielofunkcyjny Stadion Ruda w Wiśniewie. Ponadto, na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną składają się także kompleksy związane z placówkami oświatowymi w Wiśniewie, Radomyśli, Śmiarach i Gostchorzy; oraz mniejsze obiekty sportowe i rekreacyjne w: Okninach, Śmiarach, Łupinach, Borkach-Sołdach. Występują ponadto obiekty prywatne, towarzyszące usługom.

W gminie działa klub sportowy Amazonka Wiśniew.

Bezpieczeństwo

Gmina Wiśniew znajduje się w zasięgu działania Komisariatu Policji w Skórcu, będącego częścią struktury Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach. KMP w Siedlcach podlega Komendzie Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu.

Na terenie gminy działa 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (Wiśniew, Radomyśl, Stare Okniny, Śmiary, Łupiny, Wólka Wiśniewska, Gostchorz, Borki-Kosiorki). Jednostki w Wiśniewie i Radomyślu włączone są do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (KSRG). Gmina znajduje się w rejonie działania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Siedlcach. Podlega ona Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

Sądami rejonowym i okręgowym właściwymi dla terenu gminy Wiśniew są Sąd Rejonowy w Siedlcach i Sąd Okręgowy w Siedlcach. Sądem apelacyjnym – Sąd Apelacyjny w Lublinie.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W gminie funkcjonuje jeden aktywny podmiot zarejestrowany w Rejestrze Podmiotów Prowadzących Działalność Leczniczą. Jest nim Przychodnia Rodzinna w Wiśniewie Grabek i Grabek s.c. zlokalizowana przy ul. Sanitariuszek 1 w Wiśniewie. Prowadzona jest działalność w dziedzinie medycyny rodzinnej, pediatrii, pielęgniarstwa, medycyny sportowej, neurologii, neurologopedii, reumatologii i hematologii[7].

Najbliższe placówki szpitalne zakwalifikowane do podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej zlokalizowane są w Siedlcach (SPZOZ w Siedlcach oraz Mazowiecki Szpital Wojewódzki im. św. Jana Pawła II w Siedlcach sp. z o.o.) i w Łukowie (SPZOZ w Łukowie)[8].

---

[6] Storna internetowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Wiśniewie, dostęp: 24.06.2025
[7] Rejestr Podmiotów Prowadzących Działalność Leczniczą, dostęp 04.07.2025
[8] Rejestr Podmiotów Prowadzących Działalność Leczniczą, dostęp 04.07.2025

W gminie działa jedna apteka – w Wiśniewie. Znajduje się ona pod tym samym adresem co Przychodnia Rodzinna w Wiśniewie[9].

Ponadto w Wiśniewie funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizuje on zadania z m.in. zakresu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych. Zlokalizowany jest przy ul. Siedleckiej 13.

Rysunek 15 Infrastruktura społeczna
źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

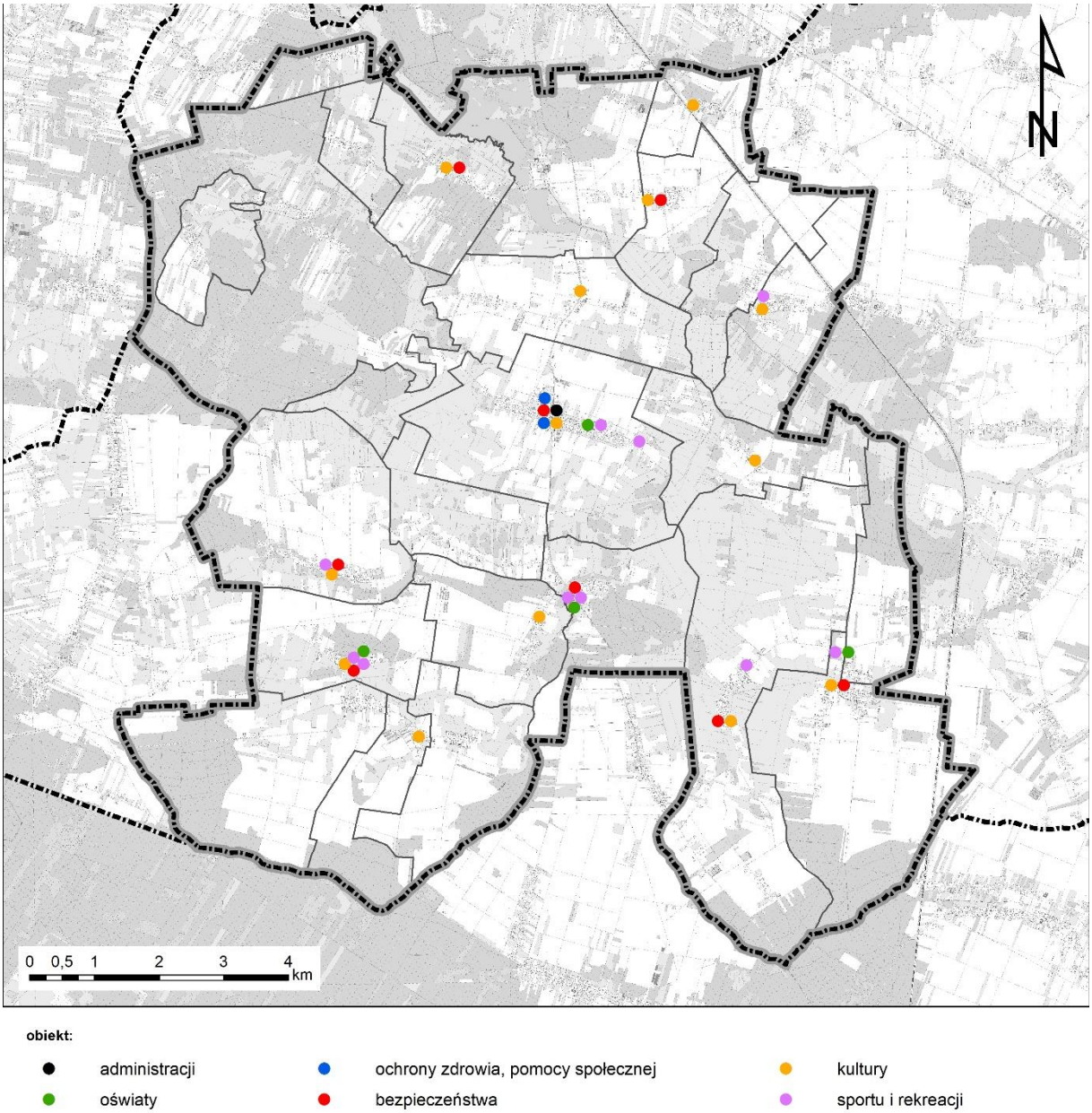

[9] Rejestr Aptek, dostęp 04.07.2025

b. Infrastruktura transportowa

Sieć drogowa

Podstawowy układ drogowy gminy Wiśniew, stanowi:

- droga krajowa:
  - nr 63 relacji granica państwa (Federacja Rosyjska) – Węgorzewo – Giżycko – Pisz – Kolno – Kisielnica – Łomża – Stare Modzele – Zambrów – Ceranów – Sokołów Podlaski – Siedlce – Łuków – Radzyń Podlaski – Wisznice – Sławatycze – granice państwa (Republika Białorusi);
- drogi powiatowe:
  - 3633W relacji Błogoszcz – … – Ługi Wielkie – Borki-Kosiorki,
  - 3634W relacji Wołyńce – Mościbrody,
  - 3635W relacji Siedlce – Domanice – granica województwa (Wólka Zastawska),
  - 3636W relacji Zbuczyn – Borki-Kosy – Mościbrody,
  - 3654W relacji Kaczory – Łupiny – Domanice,
  - 3655W relacji Domanice – Mroczki – Gostchorz,
  - 3656W relacji Goschorz – Zabłocie – Zbuczyn.

Droga krajowa nr 63 stanowi oś komunikacyjną gminy o orientacji południkowej. Wraz z drogami powiatowymi stanowi główne powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy Wiśniew. Uzupełnieniem podstawowego układu drogowego są drogi kategorii gminnej, które obsługują wszystkie miejscowości na terenie gminy.

Na terenie gminy Wiśniew zlokalizowanych jest 141,59 km dróg publicznych, w tym:

- drogi krajowe – 12,59 km,
- drogi powiatowe – 34,13 km,
- drogi gminne – 94,87 km[10].

Ponadto w trakcie realizacji znajduje się autostrada A2, która częściowo zlokalizowana jest na terenie gminy Wiśniew. Najbliższe węzły drogowe – Siedlce Południe i Siedlce Wschód zlokalizowane są na terenie gminy wiejskiej Siedlce i Zbuczyn.

Sieć kolejowa

We wschodniej części gminy zlokalizowana jest linia kolejowa nr 2 relacji Warszawa Zachodnia – Siedlce – Łuków – Terespol. Jest to dwutorowa, zelektryfikowana linia kolejowa o kategorii magistralnej i państwowym znaczeniu, gdzie pociągi pasażerskie mogą uzyskiwać prędkość 160 km/h. Linia została objęta europejską umową o głównych międzynarodowych liniach kolejowych (AGC) i umową o ważnych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego (AGTC). Jest to również część Transeuropejskiego Korytarza Transportowego (TEN-T) Morze Północne – Bałtyk.

Na terenie gminy zlokalizowana zlokalizowane są trzy przystanki kolejowe (Kosiorki, Borki-Kosy, Radomyśl). Połączenia pasażerskie wykonywane są przez Koleje Mazowieckie oraz Przewozy Regionalne. Wszystkie przystanki posiadają bezpośrednie połączenia m.in. z Warszawą, Siedlcami, Łukowem i Białą Podlaską. Najbliższe stacje obsługujące ruch dalekobieżny to Siedlce i Łuków.

[10] Obliczenia na podstawie BDOT10k

Rysunek 16 System komunikacyjny
źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

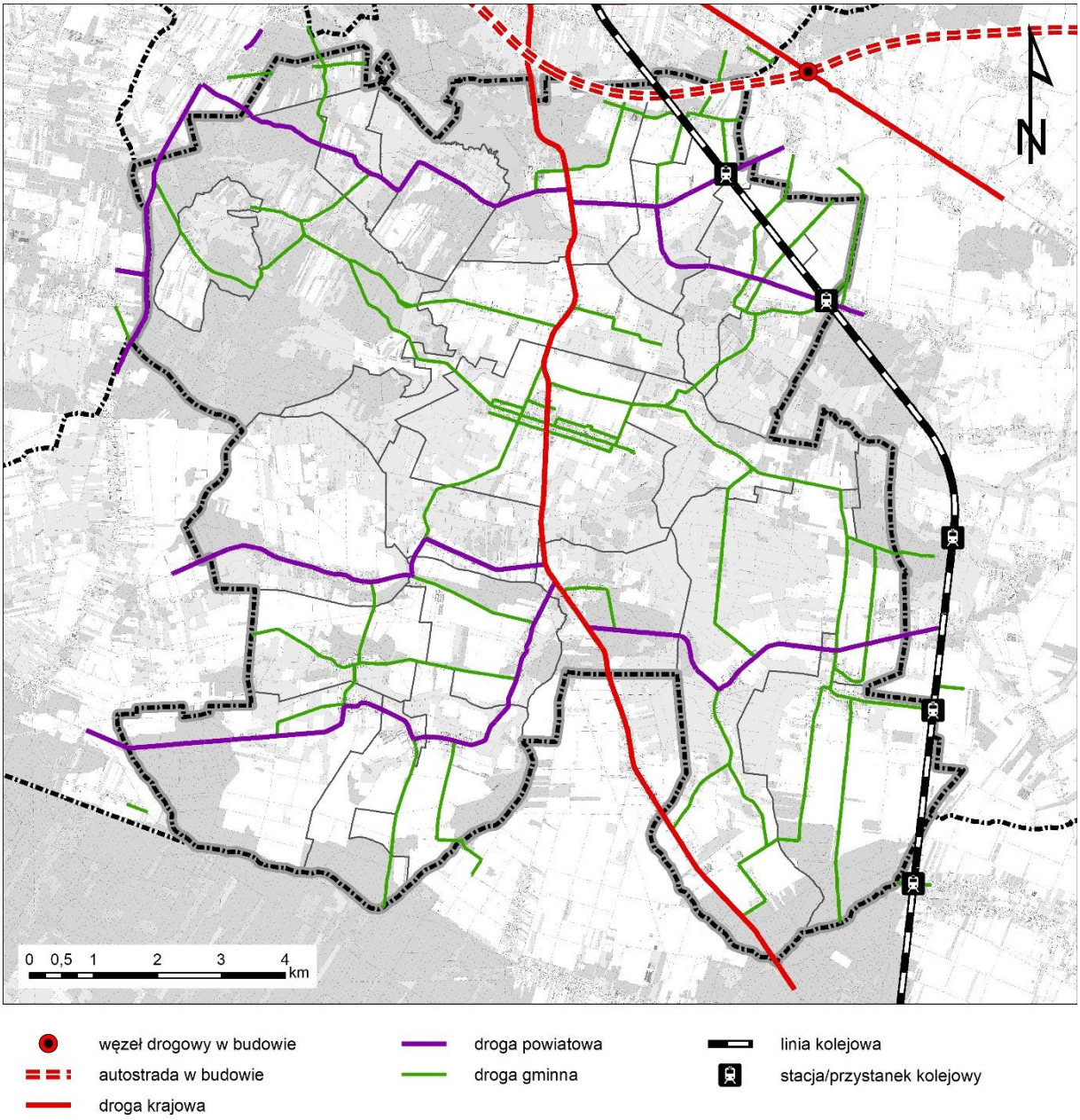

c. Infrastruktura techniczna

Działalnością w zakresie gospodarki komunalnej zajmuje się Gminna Spółka Komunalna sp. z o.o. w Wiśniewie.

Zaopatrzenie w wodę

Długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 118,9 km. Na terenie gminy znajduje się 1748 przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Podłączonych jest

98,3% budynków mieszkalnych. Z sieci wodociągowej korzysta 5415 mieszkańców gminy (94,4%)[11].

Na terenie gminy Wiśniew zlokalizowane są dwie stacje uzdatniania wody w:

- Wiśniewie – studnia podstawowa i studnia awaryjna o wydajności 16,5 m³/h każda,
- Radomyśli – studnia o wydajności 90 m³/h.

Na obszarach, które nie mają możliwości podłączenia do sieci wodociągowej zaopatrzenie w wodę odbywa się ze studni indywidualnych.

Odprowadzanie ścieków

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 11,8 km. Na terenie gminy znajduje się 297 przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Łącznie podłączonych jest 17,7% budynków mieszkalnych. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 1062 mieszkańców gminy (18,5%)[12].

Na terenie gminy zlokalizowana jest jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Wiśniewie. W 2024 r. zakończyła się jej rozbudowa, wskutek czego podniesiona została przepustowość z 200 m³/d do 600 m³/d.

Na obszarach nieskanalizowanych ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, z których nieczystości wywożone są wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego na terenie oczyszczalni. W gminie znajdują się 692 zbiorniki bezodpływowe oraz 28 przydomowych oczyszczalni[13].

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – w Wiśniewie, na działce 370/1 przy ul. Polnej, w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków. 14 maja 2025 r. gmina podpisała umowę dot. budowy nowego PSZOK do października 2025 r. w tym samym miejscu. Zebrane odpady przekazywane są do Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Siedlcach.

W gminie Wiśniew w 2023 r. zebrano ogółem 1 174,7 t odpadów, z czego zmieszanych odpadów było 465,4 t, a odpadów zebranych selektywnie 709,33 t. Większość stanowiły odpady pochodzące z gospodarstw domowych (ok. 92,5%)[14].

Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN150 relacji Gończyce – Łuków – Siedlce. W miejscowości Gostchorz zlokalizowana jest natomiast stacja redukcyjno-pomiarowa I°:

Długość czynnej dystrybucyjnej sieci gazowej wynosi 25,4 km. Na terenie gminy znajdują się 272 czynne przyłącza gazowe, z czego 246 to przyłącza do budynków mieszkalnych (90,4%). Z sieci gazowej korzysta 930 mieszkańców gminy (16,2%)[15]. Ponadto, mieszkańcy gminy korzystają także z indywidualnych zbiorników na gaz.

[11] GUS BDL, stan na 31.12.2023 r.
[12] GUS BDL, stan na 31.12.2023 r.
[13] GUS BDL, stan na 31.12.2023 r.
[14] GUS BDL, stan na 31.12.2023 r.
[15] GUS BDL, stan na 31.12.2023 r.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez obszar gminy Wiśniew przebiegają dwie przesyłowe linie elektroenergetyczne o napięciu 400 kV:

- jednotorowa relacji: Siedlce Ujrzanów – Narew
- dwutorowa relacji Siedlce Ujrzanów – Stanisławów, Siedlce Ujrzanów – Kozienice.

Na system elektroenergetyczny gminy składają się także stacje elektroenergetyczne 110/15 kV: Siedlce – Przemysł, Siedlce – Myśliwska, Łuków zlokalizowane poza obszarem gminy wraz ze stacjami elektroenergetycznymi 15/0,4 kV, liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia (30 kV i 15 kV) oraz liniami niskiego napięcia. Linie elektroenergetyczne średniego oraz niskiego napięcia występują zarówno jako kablowe jak i napowietrzne.

Ciepłownictwo

Wiśniew nie posiada sieci ciepłowniczej. Ogrzewanie budynków oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła, w których wykorzystywanie są paliwa stałe, tj. węgiel kamienny, biomasa. W związku z rozbudową sieci gazowej istnieje możliwość podłączenia indywidulanych kotłowni do sieci gazowej.

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy zlokalizowanych jest jedna elektrownia słoneczna. Mniejsze instalacje fotowoltaiczne funkcjonują na budynkach mieszkalnych, produkcyjnych lub użyteczności publicznej.

d. Obiekty planowane

W trakcie realizacji znajduje się autostrada A2. Najbliższe węzły drogowe Siedlce Południe i Siedlce Wschód zlokalizowane są na terenie gminy wiejskiej Siedlce i Zbuczyn.

Zgodnie z wieloletnią prognozą finansową, w najbliższych latach, gmina Wiśniew koncentrować będzie swoją działalność inwestycyjną wokół zagadnień infrastruktury transportowej, technicznej i społecznej.

W zakresie infrastruktury transportowej planuje się:

- przebudowę drogi krajowej nr 63 w zakresie budowy drogi dla pieszych i rowerów,
- rozbudowa drogi gminnej nr 361142W – ul. Bankowej w m. Wiśniew,
- opracowanie dokumentacji projektowej drogi Stok Wiśniewski – Lipniak (Mogiłki),
- opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi powiatowej nr 3654W Kaczory – Łupiny – Domanice na odcinku między m. Kaczory i m. Łupiny,
- projekt i budowę chodnika z parkingiem na działce gminnej w Radomyśli,
- projekt i budowę parkingu na działce gminnej w Śmiarach,
- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja innych dróg gminnych.

W zakresie infrastruktury technicznej planuje się:

- budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tworki,
- projektowanie kanalizacji sanitarnej w miejscowości:
    - Stare Okniny,
    - Radomyśl,
    - Okniny,
    - Okniny-Podzrój,
    - Zabłocie,

    - Ciosny,
    - Borki Sołdy,
    - Baroki Paduchy,
    - Helenów,
    - Wólka Wiśniewska,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą – ogólnie w gm. Wiśniew,
- budowę punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

e. Ograniczenia w zagospodarowaniu

Na terenie gminy Wiśniew występują tereny z ograniczeniami zabudowy, wynikającymi z występowania:

- terenów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: pomniki przyrody, rezerwaty przyrody wraz z otulinami, obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000;
- strefy ochronnej terenu zamkniętego resortu obrony narodowej;
- stref sanitarnych wokół cmentarzy 50 m i 150 m zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze;
- terenów objętych strefami ochrony konserwatorskiej, obszarów ujętych w rejestrze zabytków i ewidencji zabytków, stanowisk archeologicznych;
- terenów przyległych do lasów (na zasadach wynikających z przepisów odrębnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie);
- dróg krajowych z uwagi na ich oddziaływanie. Ograniczenia wynikają również z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych;
- linii kolejowych, dla których zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym została ustalona odległość w jakiej można lokalizować budowle i budynki; oraz w sąsiedztwie których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych;
- terenów objętych strefą ograniczenia wysokości zabudowy dla obszaru wokół lotniczego urządzenia naziemnego;
- gazociągów wysokiego ciśnienia;
- napowietrznych linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 400kV, dla których obowiązują pasy technologiczne o szerokości 70 m (po 35 m licząc od osi linii). W pasach technologicznych linii elektroenergetycznych zakazuje się:
    - lokalizacji budynków mieszkalnych, budynków zamieszkania zbiorowego, budynków użyteczności publicznej;
    - tworzenia hałd, nasypów, zwiększania rzędnych terenu;
    - sadzenia roślinności o wysokości przekraczającej 3 m.

Sposób uwzględnienia rozmieszczenia istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu

Dla istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wyznaczono strefy planistyczne umożliwiające ich utrzymanie bądź realizację oraz określono dla nich wskaźniki w ramach gminnych standardów urbanistycznych. Przy

wyznaczeniu stych stref uwzględniono występujące dla nich ograniczenia w zagospodarowaniu, które zostały opisane wyżej.

Dla obiektów infrastruktury społecznej wskazano strefy, w których określono gminne standardy urbanistyczne umożliwiające realizację tych obiektów oraz uwzględniające dotychczasowe dokumenty planistyczne oraz umożliwiające realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg.

Dla istniejących obiektów infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadlokalnym wskazano strefy komunikacyjne. Infrastruktura komunikacyjna o znaczeniu lokalnym została uwzględniona poprzez określenie w poszczególnych strefach planistycznych profilu podstawowego, umożliwianego realizację infrastruktury komunikacyjnej. Dla tej strefy planistycznej nie określono wskaźników w ramach gminnych standardów urbanistycznych, z uwagi na charakter strefy, w której standardy urbanistyczne wynikają bezpośrednio z wymogów technicznych. Wskaźniki mogą zostać określane na etapie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy – przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych.

Dla obiektów infrastruktury technicznej wskazano strefy, w których określono gminne standardy urbanistyczne umożliwiające realizację tych obiektów, uwzględniając dotychczasowe dokumenty planistyczne oraz umożliwiając realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego.

21. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe

Audyt krajobrazowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. W audycie krajobrazowym wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa mazowieckiego (w tym na obszarze gminy Wiśniew) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych[16]. Ponadto zidentyfikowano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów.

Na terenie gminy Wiśniew zidentyfikowano łącznie trzy typy krajobrazu, w tym siedem podtypów, które zaprezentowano w tabeli nr 9 oraz na rysunku nr 17. Spośród zidentyfikowanych krajobrazów żaden nie został uznany za krajobraz priorytetowy.

W tabeli 9 zawarto wykaz rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu.

[16] Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

Tabela 9 Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Wiśniew
źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
2. Bagienno-łąkowe – głównie bezleśne 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-007	-
3. Leśne 3a. Z przewagą siedlisk borowych	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-174	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-175	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-177	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-179	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-181	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-182	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-185	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
3. Leśne 3b. Z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-109	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-110	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-113	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-117	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory – oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
6. Wiejskie 6a. Sztuczne zbiorniki wodne	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-020	-
6. Wiejskie 6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-030	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
ornych, łąk i pastwisk			C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-032	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe) C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-033	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe) A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu) A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie (zagrożenia potencjalne, duże) A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)
6. Wiejskie 6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-061	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-062	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-063	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-065	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory – oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-070	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu) C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie (zagrożenia potencjalne, duże)
	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-075	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu) A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.1.6. Składowiska odpadów (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie (zagrożenia potencjalne, duże)
6. Wiejskie 6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	krajobrazy pagórkowate	14-318.94-086	-

Rysunek 17 Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Wiśniew
źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024

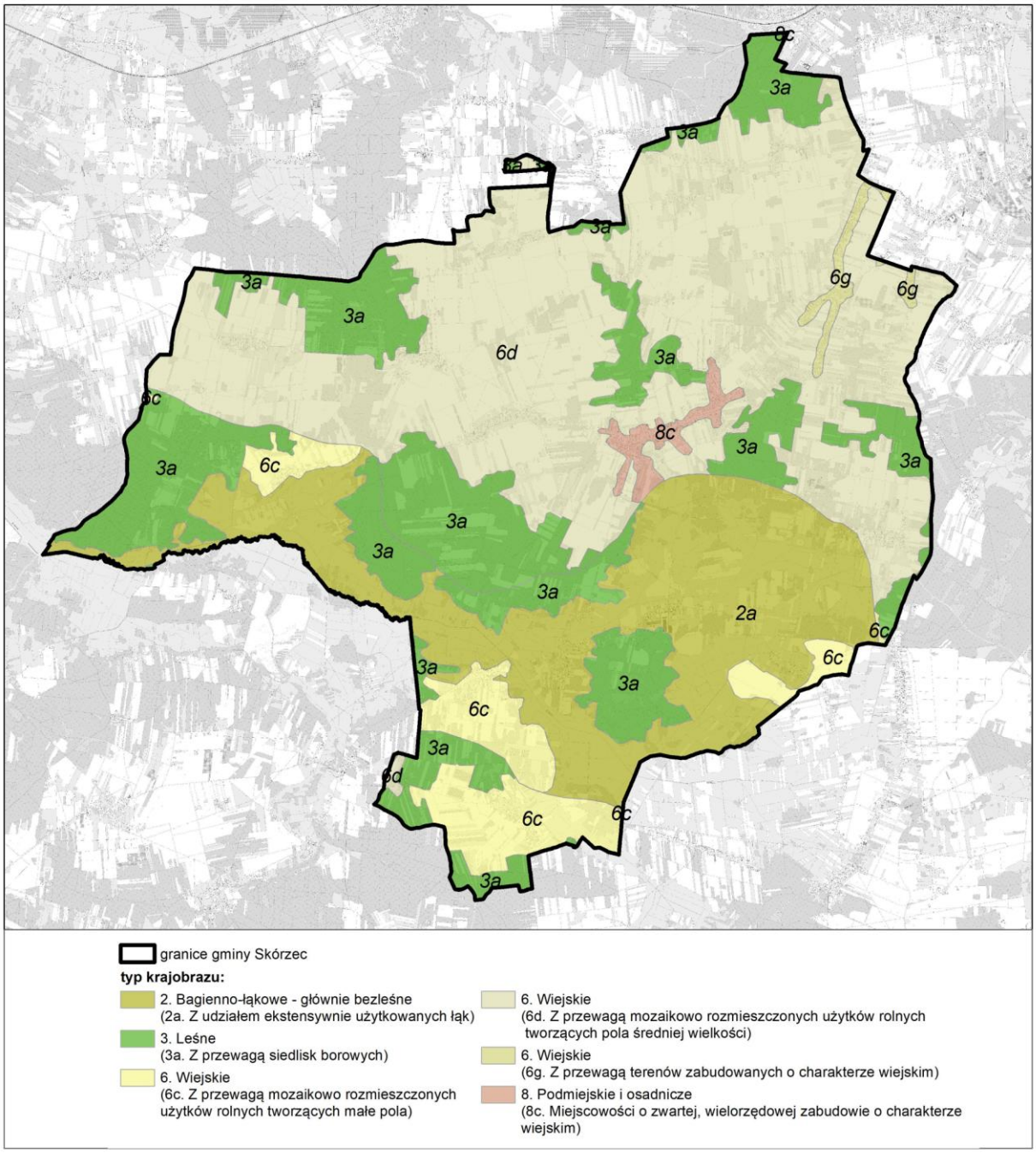

Tabela 10 Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu
źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024

Kod krajobrazu	**14-318.94-020**				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Użytkowanie terenu w sposób zapewniający zrównoważony rozwój, z zachowaniem wysokich walorów środowiska • Racjonalne zarządzanie wodą oraz ochrona jej zasobów • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie gospodarki rybackiej z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska • Utrzymanie seminaturalnego charakteru krajobrazu oraz siedlisk	-	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów wodnych, mogących stanowić element lokalnych korytarzy ekologicznych • Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód	-

Kod krajobrazu	14-318.94-030				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działań na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznyc	-

Kod krajobrazu	14-318.94-032				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działań na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznych	-

Kod krajobrazu	14-318.94-033				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działań na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznych • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	-

Kod krajobrazu	14-318.94-062				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód	-

Kod krajobrazu	14-318.94-065				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznym	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działań na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznych • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz	-

Kod krajobrazu	14-318.94-070				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznym	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	-

Kod krajobrazu	14-318.94-075				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu • Po zakończeniu eksploatacji przeprowadzenie rekultywacji składowiska	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego zrekultywowanych składowisk odpadów • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych	-

Kod krajobrazu	14-318.94-109				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.94-113				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.94-117				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowym	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz	-

Kod krajobrazu	14-318.94-174				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.94-175				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.94-181				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych"	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.94-182				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w z	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.94-185				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych"	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.94-187				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	**Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:**				**Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:**
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	**2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:**	**3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**	**4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:**	
• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Sposób uwzględnienia rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz krajobrazów priorytetowych
Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym zostały uwzględnione poprzez:

1. wyznaczenie stref otwartych znajdujących się w obszarze chronionego krajobrazu, naturze 2000, otulinie rezerwatu przyrody, a także obejmują większe kompleksy leśne i zadrzewienia oraz najcenniejsze, najbardziej produktywne elementy rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
2. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
3. wyznaczenie stref górnictwa i wydobycia na udokumentowanych złożach kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;
4. określenie gminnych standardów urbanistycznych – udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej infiltrację wód opadowych do gruntu.

22. Opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – prawo ochrony środowiska

Na potrzeby planu ogólnego Gminy Wiśniew sporządzono opracowanie ekofizjograficzne podstawowe.

Obowiązek sporządzenia opracowania ekofizjograficznego wynika z art. 72 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 poz. 647 z późn. zm.) oraz art. 13b ust. 6 u.p.z.p. Zakres merytoryczny określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 155 poz. 1298).

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do Planu Ogólnego Gminy Wiśniew (Budplan Sp. z o.o., 2025) przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego z zaznaczeniem jego podstawowych komponentów i zachodzących między nimi związków. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia predyspozycji przyrodniczych, do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze oraz oceną przydatności środowiska pod różne sposoby użytkowania i formy zagospodarowania terenu.

a. Wskazania w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

W terenach, gdzie wysokie walory środowiska zostały zachowane należy ograniczyć wszelkie zagrożenia oraz zapewnić ochronę wszystkich cennych obiektów i struktur przyrodniczych. W tym celu przyjmuje się główne kierunki ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy:

- zachowanie drożności powiązań ekologicznych:
  - racjonalna lokalizacja zabudowy – należy koncentrować zabudowę (nie rozpraszać), jednocześnie zachowując luki w zabudowie – szkodliwe jest tworzenie długich pasów zabudowy wzdłuż dróg;
  - kształtowanie i ochrona mozaiki siedliskowej – z większą różnorodnością

siedliskową wiąże się możliwość dyspersji większej liczby różnych gatunków;
    - ograniczenia dla lokalizacji tuneli – zwarte obszary pokryte foliowymi tunelami tworzą fizyczną i behawioralną barierę dla przemieszczania zwierząt;
    - zachowanie wszelkich płatów lasów, zadrzewień, oczek śródpolnych, alei drzew wzdłuż dróg;
- ochrona ekosystemów leśnych poprzez:
    - ograniczenie do minimum przeznaczania terenów Lasów Państwowych, w tym lasów ochronnych, na inne cele;
    - stosowanie gatunków zgodnych z warunkami siedliskowymi, wykluczenie gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych;
- ochrona cennych zbiorowisk o charakterze naturalnym i seminaturalnym:
    - ograniczenie lub eliminacja procesów sukcesji – wycinanie i karczowanie podrostów drzew w okresie wiosennym, karczowanie karp korzeniowych;
    - zachowanie stanu siedlisk poprzez ich ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe;
    - utrzymanie powierzchni trwałych użytków zielonych i elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo;
- ochrona siedlisk i utrzymanie żerowisk zwierząt:
    - koszenie i odkrzaczanie terenów łąk w dolinach rzecznych;
    - działania indywidualne w zakresie zachowania siedlisk konkretnych gatunków zwierząt wymienione w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 na terenach objętych opracowaniem;
- wsparcie rozwoju i promocja zrównoważonej turystyki, jako formy umiarkowanego użytkowania obszarów cennych przyrodniczo:
    - ograniczenie przeznaczania działek leśnych pod zabudowę, w przypadku zabudowy – dążenie do ograniczania wycinki drzewostanu, wydzielania dużych działek, określenia wysokiego współczynnika powierzchni biologicznie czynnej, budowę ogrodzeń ażurowych, bez podmurówki;
- w granicach administracyjnych gminy występują obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione, dla których obowiązują zakazy i nakazy określone w przepisach odrębnych:
    - dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 Gołobórz obowiązują zakazy zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gołobórz PLH140028;
    - dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Łukowskie obowiązują zakazy zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy planu zadań ochronnych uwzględnione w ramach Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łuków na lata 2015-2024 (zatwierdzonego przez Ministra Środowiska na podstawie pisma nr DLP-I.611.3.2015 z dnia 29.10.2015 r.), a po zatwierdzeniu – w ramach Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łuków na lata 2025-2034;
    - dla terenów w granicach Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy zawarte w Uchwale nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
    - dla terenów w granicach Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy zawarte w Uchwale Nr 67/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
    - w stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy Rozporządzenia Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu

siedleckiego;
  - dla terenów w granicach otuliny rezerwatu przyrody Gołobórz stosuje się przepisy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Gołobórz.

b. Wskazania w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

- ograniczenie niskiej emisji ze spalania węgla w piecach domowych:
  - zmiana sytemu ogrzewania z użyciem tradycyjnego paliwa na ekologiczne, wycofanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych o złym stanie technicznym i niskiej sprawności cieplnej;
  - modernizacja systemów grzewczych i docieplenie budynków, w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną;
  - popularyzacja energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych;
- ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych w zakresie emisji do powietrza, w tym odorów:
  - w terenach zwartej zabudowy; w przypadku obiektów istniejących – realizacja zieleni izolacyjnej;
  - w obniżeniach terenu podatnych na tworzenie zastoisk;
- utrzymanie luk w zabudowie umożliwiających ruchy mas powietrza;
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych.

c. Wskazania w zakresie ochrony klimatu akustycznego

- modernizacja dróg publicznych, poprawa stanu nawierzchni;
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych;
- ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych w zakresie emisji hałasu:
  - w terenach zwartej zabudowy, w przypadku obiektów istniejących – realizacja zieleni izolacyjnej lub infrastruktury wyciszającej;
  - w dolinach rzecznych, w enklawach leśnych, w granicach korytarzy ekologicznych.

d. Wskazania w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych

- uregulowanie gospodarki ściekowej obszaru gminy poprzez rozwój systemów kanalizacji sanitarnej, eliminując w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych,
- zapewnienie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej infiltrację wód opadowych do gruntu,
  - dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych;

e. Wskazania w zakresie ochrony gleb

- ochrona zwartych kompleksów terenów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych przeznaczonych do produkcji rolnej – gleb klasy II i III (chronione);
- ochrona gruntów organicznych występujących w bezpośrednim sąsiedztwie

cieków, na których wykształciły się zbiorowiska łąkowe, niezależnie od klasy.

Sposób uwzględnienia opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – prawo ochrony środowiska

1. wyznaczenie stref otwartych znajdujących się w obszarze chronionego krajobrazu, naturze 2000, otulinie rezerwatu przyrody, a także obejmują większe kompleksy leśne i zadrzewienia oraz najcenniejsze, najbardziej produktywne elementy rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
2. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
3. wyznaczenie stref górnictwa i wydobycia na udokumentowanych złożach kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;
4. określenie gminnych standardów urbanistycznych – udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej infiltrację wód opadowych do gruntu.